

Vlamingen in de Wereld

WONEN, WERKEN EN ONDERNEMEN IN HET BUITENLAND

VIW.BE

60 JAAR VLAMINGEN IN DE WERELD | BUITENLANDS VASTGOED | REPAT

INHOUD

Eerste woorden.....	1
Woord van de voorzitter.....	3
Repat.....	4
Vlamingen in de Wereld 60 jaar.....	6
Literair.....	8
Culturele tenoren.....	10
Innovatief ontminnen.....	12
Diplomatie.....	14
Medische wereld.....	16
Praatgroep.....	19
Topbedrijf.....	20
Juridisch.....	22
Column.....	23
Verhalenverteller.....	24
Historische Vlamingen.....	26

DOSSIER: EERSTE KEREN

Inleiding.....	28
Eerste studie.....	29
Eerste vastgoed.....	30
Eerste onderneming.....	34
Eerste bevalling.....	36
Eerste stage.....	40
Eerste stembus.....	41

Coverstory: Christophe heeft een innovatieve sociale onderneming die met behulp van ratten en honden zorgt voor ontminning en tbc-bestrijding. Lees zijn verhaal op pagina 12-13.

Eerste keer

De tijd maakt de dingen anders. De beleving van iets wordt minstens deels bepaald door wat de tijd er mee doet. Dat geldt misschien nog meer in het buitenland, waar emoties sowieso intensifiëren. Al meer dan een derde van haar zestigjarig bestaan ben ik verbonden aan deze mooie stichting. Honderden migratieverhalen hoorde ik uit eerste hand. Telkens komt er wel 'de eerste keer' in voor. Een getuigenis die me altijd zal blijven, is van een vrouw wiens gezin ervan droomde om naar Californië te verhuizen. Haar man vertoefde er professioneel al geregeld en de vijf kinderen keken uit naar het avontuur. Maar zichzelf niet.

Een rustig en modaal leventje à la huisje-tuintje-boompje-kindjes-buren. Zo zag ze zich wel oud worden. Met haar kinderen, een eigen huis en een leven onder de kerktoeren van een Oost-Vlaams dorp was haar bestaan compleet. "Terwijl mijn gezin ernaar hunkerde om in Los Angeles te wonen, kreeg ik alleen maar meer schrik. Ik had het gevoel dat ik moest kiezen tussen mijn familie die ik achterliet en mijn gezin dat aan me trok." Dat vond ik een vreselijk oneerlijke keuze. Er werd twee jaar over gesproken, maar zodra de knoop was doorgesneden, ging het zeer snel. Toen ze vertrokken, voelde ze zich gedesoriënteerd en werd ze verteerd door een groot schuldgevoel dat ze haar familie had achtergelaten, terwijl de nieuwe cultuur haar zwaar viel. Ze bewoog zich tot ver voorbij de horizon van haar voorspelde leven.

"Ik voelde mij helemaal gedesoriënteerd. Dat mag je letterlijk en figuurlijk nemen. Ik was de kluts kwijt. De immer gelukkige vrouw die stevig in haar schoenen stond, was niet meer. Ik moest me forceren, functioneerde niet in de nieuwe omgeving. Pure ontreddeering noem ik het. Voor alles bleef ik natuurlijk moeder, maar mijn persoonlijk leven, het onafhankelijk bestaan dat ik leidde, werd gereduceerd." De ommekeer werd een feit, maar die kwam niet overnacht. De donkere emigratiewolk boven haar hoofd trok slechts langzaam weg. De zwaarte werd lichter en pas na twee jaar herleefde ze. Meer dan ooit tevoren zelfs. Tot lang nadien verraadde de trilling in haar stem de moeilijke periode als ze erover sprak. Intussen gomde de tijd de contouren van de werkelijkheid weg.

Een volgende verhuis werd slechts een vage echo van die eerste keer en 'slechts' een nieuwe ervaring in een levenstraject. Eerste keren zijn spannend en onvoorspelbaar. We zijn misschien opgewonden, nerveus en onwennig tegelijkertijd. Eerste keren openen onze ogen. Om met have en goed weg te trekken, zonder te weten dat het zal lukken, vergt enige moed. Wie nooit zijn beschermende en veilige cocon verlaat, weet dat niet. Velen gaan van geborgenheid naar ontheemding om een droom te realiseren. En nadien blijf je misschien in dezelfde lijn verder gaan. De ene blijft reizen, de andere blijft hangen. Een aantal van die eerste keren komen aan bod in ons dossier, van stagelopen over bevallen tot een eigen zaak opstarten. Met vallen en opstaan omarmen ze het nieuwe dat op hen afkomt.

Koen Van der Schaeghe
Directeur/hoofdredacteur

OFFICIËLE VERTEGENWOORDIGERS VLAMINGEN IN DE WERELD

ALGERIJE
Algiers
Stroobandt Ronny

ARGENTINIË
Buenos Aires
Remaut Reinhilde

AUSTRALIË
Adelaide
Deco Rudi & Raspoet Inez
Perth
Van Der Eecken Tineke
Victoria
Demuyne Nancy

BOSNIE-HERZEGOVINA
Konjic
Scherpereel Jelle

BRAZILIË
Santa Catarina
Coudenys Paul

BULGARIË
Sofia
Sagaert Pascal

BURKINA FASO
Ouagadougou
Sergooris Madeleine

CANADA
Alberta
Gotthold Erwin
New Brunswick
Bodart Fanny
Ontario
Focquet Mireille

CHILI
Santiago
Magnus Annemie

CHINA
Shanghai
De Ceuster Alex

COLOMBIA
Bogota
Otten Filip

COSTA RICA
San Rafael
Melis De Troyer Jan Willem

D.R. CONGO
Kinshasa
Van Cauwenberg Inge

DENEMARKEN
Horsholm
Swerts Sophie

**DOMINICAANSE
REPUBLIEK**
La Romana
Demyttenaere Inge

DUITSLAND
Beieren
Bax Hanne
Berlijn
Moens Walter
Noordrijn-Westfalen
Waeterloos Veerle

ECUADOR
Quito
De Vuyst Piet

ESTLAND
Tallinn
Cnudde Femke

FRANKRIJK
Parijs
Goezu André
Ile De France
Borlrau Frederik

GAMBIA
Bakau
Goossens Bart

GRIEKENLAND
Athene
Dirix Theo

GROOT-BRITANNIË
Londen
Vermeylen David
Surrey
Beckers Brit
Edinburgh
Lamin Wendy

HONGARIJE
Boedapest
Schouteten Marc

IERLAND
Dublin
Vanhoucke Jacques

INDIA
Bangalore
Verfaillie Els
Chennai
Baeyens Guy
Mumbai
Van Goubergen Monique

ITALIË
Milaan
Verstreken Marleen
Rome
Caen Barbara

JAPAN
Tokyo
Cattrysse Bernard

LITOUWEN
Lazdijai
Van Den Bergh Rik

LUXEMBURG
Steinsel
De Corte Fred

MAROKKO
Marrakech
Lepiang Nathalie

MEXICO
Tlaxcala
Cailliau Brecht

NIUW ZEELAND
Auckland
De Belder Mine
Christchurch
Rottiers Patrick

NOORWEGEN
Kolsas
Van Laenen Filip

OEGANDA
Kampala
Kadaplackal Francis

OOSTENRIJK
Wenen
Leers André

PARAGUAY
Capitan Miranda - Itapua
Godefroid Conny

Asunción
Cuppens Arnoud

PERU
Lima
Vanlommel Nicky

POLEN
Warschau
Van Hool Annick

PORTUGAL
Algarve
Dauwen Erik

Lissabon
Van Belleghem Joost

QATAR
Doha
Deckers Joris

ROEMENIË
Boekarest
Struys Jan

SERVIE
Belgrado
Delva Gilberte

SINGAPORE
Singapore
Vanhoutte Christophe

SPANJE
Alicante / Villajoyosa
Ryckaert Dieter
Catalonië / Barcelona
Wouters Myriam
Madrid
Dauwe Mieke
Tenerife
Peeters Karen
Valencia
Lesage Kristien

SURINAME
Paramaribo
Helderweert Tom

THAILAND
Bangkok
Bull Eddy

TUNESIË
Tunis
De Jonghe Solange

VIETNAM
Hanoi
Laukens Philippe

VSA
Arizona / Gilbert
Vanderheyden Katrien
California / Monterey
Fiers Vera
Colorado / Broomfield
Wynant Al
Illinois / Chicago
Ryckbosch Bart
Michigan / Northville
Cassano Julie
Nevada / Henderson
Ardenoy Youri en Ryssaert Anja
New York / Regio New York
Higham - Bouten Kaat
New York / New York City
De Muelenaere Emma
Ohio / Chagrin Falls
Decroos Dieter
Oregon / Portland
Vermeulen Stefaan
Pennsylvania / Philadelphia
Mertens Daisy
Tennessee / Mount Juliet
Baert Pieter-Jan
Washington Dc
Quintyn Marc
Wisconsin / Brussels
Binard Joseph

ZUID-AFRIKA
Kaapstad
Verbist Anne

ZWEDEN
Bollnas
Van Louwe Luc
Stockholm
Vanhove Tiny

ZWITSERLAND
Genève
Sap Frank
Zürich
Scheir Petra

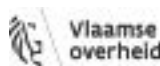
COLOFON

VLAMINGEN IN DE WERELD is het driemaandelijks tijdschrift van de gelijknamige Stichting van Openbaar Nut, de enige belangenvereniging voor Vlamingen die in het buitenland (willen) wonen, leven, werken. **CORRESPONDENTIEADRES & RECLAMEREGIE** Vlamingen in de Wereld, Zenith-gebouw, Koning Albert II laan 37, 1030 Brussel, Tel.: +32 (0)2/201 73 84, info@viw.be, www.viw.be, facebook.com/viwbussel. **ABONNEMENTEN** 60 euro, dit is het forfait om gebruik te maken van de VIW-dienstverlening. Een lidmaatschap op het tijdschrift zit hier inbegrepen, alsook de toegang tot de ledenpagina's van de website en de diverse voordelen die VIW haar leden biedt. IBAN: BE38 068213782872, Swiftcode (BIC): GKCCBEBB. Met als mededeling 'Ledenpakket VIW'. Betalen via kredietkaart kan uiteraard ook. Raadpleeg hiervoor www.viw.be/nl/lidmaatschap-nieuw. **REALISATIE** Drukkerij Geers Offset nv. **NA ELKE VERZENDING** krijgen wij stevast een aantal exemplaren retour wegens foutief adres. Gelieve het secretariaat van uw gewijzigde adres op de hoogte te brengen a.u.b. **VIW RESPECTEERT DE WET** op de privacy.

VIW is lid van de Unie van de Periodieke Pers.

BESTUURSORGaan VOORZITTER: STEVEN VAN LAER, **ONDERVOORZITTER:** AN DE MOOR, MICHEL ADRIAENS, FREDERIK BORLAU, TOM BRUYER, AN DESCHAEEMAEKER, HILDE CELESTE DE JONGE, THEO DIRIX, PRAKASH GOOSSENS, JOHANNA NEYT, EVA PAREIT
STRUCTURELE SPONSORS DEME, RSZ, EY, Gosselin Group, Ondernemingen Jan De Nul nv, Leuven Mindgate

Met de steun van de Vlaamse overheid. De Vlaamse overheid kan niet verantwoordelijk gesteld worden voor de inhoud van de publicaties.

STEVEN VAN LAER
VOORZITTER

60 jaar engagement

Door te weten waar je vandaan komt, kan je bepalen waar je naartoe gaat. Met de ballast, maar ook met het cadeau van het verleden. Dit geldt ook voor onze organisatie. Ter gelegenheid van onze 60ste verjaardag, doken wij in de archieven van het ADVN (archief voor nationale bewegingen) en de VRT en hadden we een aantal gesprekken met oprichter Arthur Verthé. Hierdoor werd dat verleden de voorbije maanden extra tastbaar. Niet toevallig ontstond onze organisatie onder impuls van een gangmaker uit het verenigingsleven, meer bepaald in het huidige Congo. Waar Arthur Verthé het initiatief nam om oud-kolonialen te helpen bij de hun herintegratie in België, verruimde zijn oriëntatie al snel tot de behartiging van sociale en culturele belangen van alle Vlaamse emigranten en de bevordering van de Vlaamse cultuur in brede zin.

Na diverse prospectiereizen in Afrika en de Amerika's vond de oprichting van destijds 'België in de Wereld' plaats op 9 mei 1963. Arthur Verthé ervoer wat de Vlamingen elders te kort hadden, zag hen wereldwijd als lotgenoten en streefde naar een mondiale solidariteit tussen hen. Het gemeenschapsleven van de Vlamingen wereldwijd boeide hem mateloos. Hij werd secretaris-generaal, later afgevaardigd beheerder, en had tot 1984 de dagelijkse leiding in handen (lees meer op pagina 6-7).

Dit om te duiden dat deze stichting groeide van aan de basis, vanuit een werkelijke noodzaak. De motieven en omstandigheden zijn niet zoveel gewijzigd. Het opzoeken van nieuwe bestemmingen is een fundamenteel menselijke eigenschap, met universele kenmerken en wetmatigheden. Uiteraard is de emigratie gewijzigd en rijmt deze vandaag, meer dan toen, op tijdelijke expatriatie. En vanzelfsprekend evolueerde onze stichting mee met haar tijd, maar doorheen deze evolutie bleef zij trouw aan haar missie. Deze werd wel aangepast aan de gewijzigde en continue wijzigende omgeving waarin wij leven, maar bleef fundamenteel toch onveranderd. Cultureel en sociaal blijft er een belangrijke rol te vervullen. De omgang met het wereldwijd mobiel menselijk kapitaal verdient immers een grote aandacht. VIW neemt nog steeds initiatieven die het leven van de migrerende Vlamingen eenvoudiger en rijker maken.

Bij deze zestigste verjaardag benadruk ik dan ook graag de blijvende impact van onze stichting. VIW verbindt mensen in het buitenland en zorgt er ook voor dat Vlamingen de band met het thuisland niet verliezen. De contacten zijn divers en omspannen het economische, culturele, sociale en menselijke spectrum van onze samenleving. Ook de komende jaren zullen wij een geïnspireerde invulling geven aan onze doelstellingen, namelijk informatie bieden en een netwerk uitbouwen tussen Vlamingen in het buitenland onderling en hun vader-/moederland. Dynamisch en geëngageerd brengt VIW Vlamingen thuis in de wereld.

DE MEXICAANSE ZIEL VAN Séverine Naessens

Toen Séverine Naessens in 2022 na een half leven in Mexico terugkeerde naar Gent, was het een andere stad geworden en zijzelf een andere vrouw. Ze leefde vele levens in één leven. Het avontuurlijke zit haar in het bloed. Séverine is een vrouw die durft, ook als dat een terugkeer naar België inhoudt. Ze was duikinstructeur in Mexico, zette Cancún mee op de kaart en stond honderden Belgen met raad en daad bij in het ereconsulaat. Ze schreef haar eigen verhaal. Dat vulde zich niet alleen met cadeaus, maar het leven heeft veel geschenken voor wie ze ziet. Het zou haar credo kunnen zijn.

TEKST KOEN VAN DER SCHAEGHE

Séverine laafde zich aan Mexico. Ze vertrok als 24-jarige en keerde pas in 2022 op haar 47ste terug, na het overlijden van haar echtgenoot. Samen met haar dochter Inari zoekt ze opnieuw haar weg in Gent. Haar leven lang al ziet ze kansen en grijpt deze als ze opdagen. Vandaag is ze communicatiecoach en business consultant.

FATAAL VIRUS

Halverwege ons gesprek lees ik op haar onderarm 'carpe diem' of pluk de dag. Ze liet de tattoo plaatsen in de donkerste periode van haar leven, nadat haar man overleed tijdens de pandemie. "Het was ons motto. Iedere dag opnieuw. Hij was econoom en vrijwillig arts. Vele mensen heeft hij geholpen, meestal langs de telefoon, maar één huisbezoek werd hem fataal. Hij bracht het virus mee naar huis en we werden allebei ziek. Voor hem is het tragisch afgelopen. Van een gelukkig getrouwde vrouw werd ik plots weduwe. Dan is het alsof de bodem onder je voeten wegzakt. Ik kwam een maand naar Gent en had er lange gesprekken met mijn ouders en mijn broer. Sowieso wilde ik Inari in België laten studeren. Niets hield mij nog tegen om mee te komen. Ik gaf mezelf in Mexico nog een jaar om te rouwen en te bekomen, om langzaam te herstellen en alle nodige zaken af te sluiten. Ik ben zeer dankbaar voor de steun die ik kreeg van Mexicaanse vrienden. Maar het is wel de juiste beslissing."

DUIKINSTRUCTEUR

Kansen zien en grijpen als ze opdagen, Séverine heeft het altijd gedaan. Ze is zakelijk vertaalster van opleiding en liep een eerste keer stage in Canada in 1997. "Het was een fantastische ervaring. Ik viel er met mijn 'gat in de boter', zoals ze in Gent zeggen. Een tweede stage volgde in Mexico-Stad. Als afsluiter ging ik duiken in Cancún en ik was verkocht. In die week ben ik mij ook gaan aanbieden in een duikcentrum en kort na mijn studies ging ik er aan de slag. Zes maanden was het plan. Het zijn 23 jaren geworden. Van het ene kwam het ander. Ik voelde me bijzonder welkom en integreerde me snel. Ook al duurde het toch zo'n twee jaar om mij helemaal aan te passen aan de kleine nuances en cultuurverschillen. Ik heb mijn passie kunnen omzetten in een job en werd duikinstructeur. Men zegt wel eens: 'Doe wat je gratis en voor niets zou doen, dan zit je goed.' Ik zat dus goed. Cancún werd mijn thuis.

Ik leerde er de vader van mijn dochter kennen. Wij zijn tien jaar getrouwd geweest, kochten een huis en kregen een dochter."

ERECONSULAAT

"Toen de job langzaamaan fysiek te zwaar werd, zes dagen op zeven bovendien, kreeg ik een lichamelijke burn-out. Die periode is wel de basis geweest voor wat ik vandaag doe als trainer. Intussen leerde ik ereconsul Raphaël Baekeland kennen en werd ik zijn assistente op het ereconsulaat, en heel snel ook zakenpartner in zijn digitaal marketingbureau. Ik combineerde beide jobs en wij groeiden van twee naar een team van acht mensen. Dat was een bijzonder leerrijke ervaring, zowel qua zakendoen als leiderschap. Het waren de beginjaren van de digitale marketing. We zijn erop gesprongen en hebben Cancún als bestemming mee op de kaart gezet. Het was mooi om als buitenlanders mee te werken aan de groei van een stad die destijds nog geen identiteit had en een paar decennia eerder amper meer dan vissersdorpje was. Dankzij het toerisme werd het echter snel één van de sterkst groeiende regio's van Mexico."

BURGERZAKEN

"Het consulaire werk boeide mij. Ervaringen werden uitgewisseld en connecties gedeeld. Ik ervoer het als een micro-samenleving: Belgen kwamen langs voor paspoorten, het inschrijven van kinderen en huwelijksakten, maar ook scheidingen en overlijdens, ... Alle burgerzaken liepen via ons, ook de schrijnende keerzijde van de maatschappij. Wij stonden Belgen die juridisch onrechtmatig behandeld werden bij met raad en daad of landgenoten die verdwenen en die je terugvond in een gevangenis, wat ze 'vergeten' te melden waren. Afpersingsverhalen waren legio. Wij waren geen beroepsdiplomaten, maar hadden wel het eer en het genoegen om ons land te vertegenwoordigen. Je betekent iets en kan echt een meerwaarde hebben voor de mensen. Het was ook fijn om vaak in het gezelschap van de Belgische gemeenschap te vertoeven, om een glas te drinken en geregeld Nederlands te praten."

BASISWAARDEN

"Toen we in 2002 in Gent met vakantie waren, zijn Inari's vader en ik op zes weken tijd getrouwd. Mijn moeder heeft alles geregeld. We waren eigenlijk te gast op ons eigen huwelijk. We groeiden helaas na tien jaar uit elkaar. Toen Inari geboren werd, kwamen de cultuurverschillen aan de oppervlakte. In de opvoeding van een kind kom je al gauw uit bij basiswaarden en we zaten op een compleet andere golflengte. Ik tapte uit mijn eigen verleden en deed het zoals mijn moeder het deed, met eigen accenten uiteraard. Al gauw kreeg ik van mijn schoonmoeder en schoonzus een snelcursus 'moeder zijn' op z'n Mexicaans. Ik roerde me uiteraard, want het was wel mijn kind. Al was ik blij met hun aanwezigheid de eerste dagen. Mijn bevalling verliep vlot, misschien zelfs iets te vlot. In Mexico kom je binnen, je bevalt en binnen de 24 uur sta je op straat met je met pasgeboren baby. In eer-

"MIJN HELE VOLWASSEN LEVEN SPEELDE ZICH AF IN MEXICO."

ste instantie was hulp zeker welkom. Er is voor mijn kind en mezelf gezorgd met de grootste liefde."

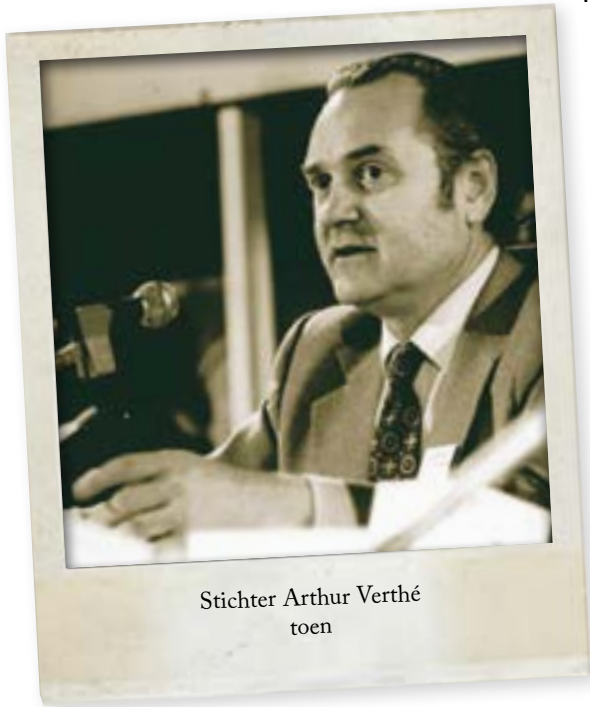
ONTDEKKING

Séverine staat niet alleen met deze ervaring. "Niet zelden duwen Latijns-Amerikaanse mannen de gezinstak volledig naar de moeder. Daarom zijn de Mexicaanse vrouwen zo gelukkig met een Belgische man, omdat hij veelal meer geëngageerd is in het gezin. Toen Inari vier was, zetten we een punt achter ons huwelijk. We blijven vrienden in functie van onze dochter. Na zes jaar vond ik opnieuw de liefde. We waren heel gelukkig samen tot het noodlot toesloeg.

In 23 jaar heb ik veel opgebouwd en ik laat veel vrienden achter. Maar het land mis ik momenteel niet. Ik merk wel hoe fel ik 'vermexicaanst' ben. Ik ben veel gevoeliger en empathischer geworden. Het leven in Gent is totaal anders, de mentaliteit vooral. Gemakkelijk is het niet altijd, het netwerken en nieuwe vrienden maken. Maar het heeft ook voordelen. Inari is veel zelfstandiger geworden en voelt zich ook veiliger. In Cancún was ik constant 'mama Uber' want alleen op stap gaan was daar voor mijn dochter minder vanzelfsprekend. Mexico krijg je niet uit haar, maar ook niet meer uit mij. Ik kreeg mijn levenslessen, maar zie het leven met vrij veel optimisme tegemoet. Ik heb mijn geluk teruggevonden. Na al die jaren voel ik mij toerist in eigen land. Ik apprecieer de mooie dingen waar anderen aan voorbij lopen. Voor mij zijn het mijn roots, voor Inari is er veel te ontdekken", besluit Séverine.

IN HET LAND VAN AANKOMST, NOG LAND VAN HERKOMST?

TEKST THEO DIRIX

Stichter Arthur Verthé
toen

Dit jaar viert de Stichting Vlamingen in de Wereld haar 60ste verjaardag. In 1963 was de doopnaam van de oorspronkelijke vzw 'België in de Wereld'. Niet Belgen in de Wereld, zoals het vandaag ook niet Vlaanderen in de Wereld is. En dat maakt een wereld van verschil, zelfs dubbel.

Het toenmalige BIW nodigde ook Franstaligen uit, bijvoorbeeld op de tabakspuk in Canada, en bepleitte tegelijk de oprichting van een vereniging 'Belgique dans le Monde', in 1967, later herdoopt in 'Union des Belges de l'Etranger'.

Toen BIW in 1976 VIW werd, veranderde ook die Franstalige vereniging van Belgen haar naam in Union des Francophones Belges à l'Étranger (UFBE), Vereniging van Franstalige Belgen in het buitenland. De verschillen zijn nu dubbel dubbel. Beide verenigingen weerspiegelen in het buitenland verwezenlijkingen van Belgische staatshervormingen.

Als stichting van openbaar nut heeft VIW nochtans geen politieke agenda. Artikel 4 van de statuten begint met: "de stichting streeft filantropische en wetenschappelijke doeleinden na (...) met eerbiediging van eenieders levensbeschouwing, ...". Zelfs van het verhaal van de oprichting van de vzw 'zegt' medestichter Arthur Verthé dat het niet als een 'politek pleidooi' gelezen mag worden, ook al 'dacht' hij toen, een halve eeuw geleden, waarschijnlijk anders.

Ondertussen draait de wereld, met die zakdoek aan de Noordzee, door. Nog eens, in welke richting Vlaanderen of België tolleren, behoort niet tot de agenda van VIW. Bij de doelstellingen staat wel het tweede deel van artikel 4: "een algemeen-menselijke samenhang tot stand brengen tussen uitgeweken Vlamingen en hun nakomelingen en de Vlaamse Gemeenschap in België".

Is de vraag waar de voegwoorden 'en' in dat citaat voor staan, muggenzifterij? Moet iets tot stand worden gebracht tussen uitgeweken Vlamingen en de Vlaamse Gemeenschap, 'en', 'of', 'ook' tussen Vlamingen onderling ('en', 'of', 'ook' met hun nakomelingen)? En wat is 'samenhang'? Volgens Van Dale is dat: "het bij elkaar horen, solidariteit." Eventueel "in een groep met een eigen karakter": precies wat diezelfde dikke digitale als 'identiteit' definieert.

De stuwende kracht achter de oprichting van BIW/VIW was Scheutist Arthur Verthé, geboren op 2 april 1926 in Ingelmunster. Van 1952 tot 1958 werkte hij als leraar en kapelaan in het toenmalige Leopoldstad in het toenmalige Kongo. Hij werkte mee aan diverse tijdschriften: het parochieblad, en Band, De Week, Pax. Ook was hij medestichter van het Vlaams-Afrikaans letterkundig tijdschrift Zuiderkruis. Terug in België publiceerde hij nog meer fictie en non-fictie.

Na de Zaïrese onafhankelijkheid ijverde hij voor de opvang van oud-kolonialen en hielp ze bij hun herintegratie in België. Na het colloquium 'Vlamingen over de Wereld', op 19 december 1961, vertrokken Verthé en Marcel Vertommen naar het Amerikaanse en Afrikaanse continent om de Belgische aanwezigheid te inventariseren. Dat leidde op 9 mei 1963 tot de oprichting van BIW. Verthé werd secretaris-generaal, later afgevaardigd-beheerder. Tot 1984 had hij de dagelijkse leiding.

Ondertussen waren bij D.A.P. Reinaert Uitgaven drie delen van de omnibus 'Vlaanderen in de Wereld' verschenen: een geschreven wereldreis langs verenigingen, groepen en gemeenschappen "in vijf continenten, over hun noden en hun mogelijkheden, over hun verleden en hun heden".

Daarbij vroeg Verthé zich voortdurend af in hoeverre zij nog aan Vlaanderen vast hingen. Om de verhalen, feiten en gebeurtenissen te duiden, stak hij in Ethische Besluiten, naar eigen zeggen, een periscoop op, om van op afstand en van bovenuit, over de Vlaamse volksgemeenschap na te denken. Los van biologische, economi-

sche, politieke of administratieve elementen zag hij dat een Vlaming bepaald wordt “door een gesteltnis, een levenspatroon, een wijze van zijn, voelen en denken (...) die hem en Vlaanderen van andere volksgemeenschappen onderscheidt naar geaardheid, naar karakter en naar levensvormen; het is als een morele eenheid, op basis van traditie, waardeverhoudingen, taal en cultuur, en de folklore van onder-cultuur.” Dat alles samengehouden door een gevoelssolidariteit. Ook al benoemt Verthé noch zijn Katholieke geloofsovertuiging noch zijn Vlaamse engagement, door zijn periscoop zag hij toch vooral wat zo’n kijker echt doet: tonen wat er boven water gebeurt, van onder en van binnen uit. Voor BIW/VIW vroeg hij zich af wat het kon, nee: wat het moest doen om de zogenaamde miserie-emigranten die tussen 1860 en 1960 het land hadden verlaten, bij de les houden.

Op ons symposium over Publieksdiplomatie opende Prof. dr. Cailin MacKenzie (VUB, Brussels Diplomatic Academy) haar lezing met de stelling dat: “zolang ‘Vlaming’ hier (in België) nog een politiek nationalistisch begrip is, we dat in het buitenland niet kunnen gebruiken”. De hele zaal voelde de lichte aardschok die dat bij vroege sympathisanten van VIW veroorzaakte. Tegen het canvas van het oprichtingsverhaal -wat Arthur Verthé dacht maar niet zei- is dat niet verwonderlijk.

Maar: “De Vlaamse identiteit roept alleen nog frictie op door de claim van het politieke Vlaams nationalisme op meer zelfbestuur en op het belang van de socialisatie van nieuwkomers in de Vlaamse samenleving”, zo relateert Bart De Wever één en ander in zijn essay uit 2019 ‘Over identiteit’, om dan toch te provoceren met: “Of zoals linkse opiniemakers dan weleens durven uit te roepen: “Rot toch op met je Vlaamse identiteit”.

Voorzitter Steven Van Laer overhandigt stichter Arthur Verthé een leistenen erkenning als dank.

Directeur Koen Van der Schaege en Arthur Verthé wisselen hun boek uit.

Schrijver Stefan Hertmans vindt inderdaad dat “identitair denken geen antwoord biedt op de problemen van globalisme, klimaatopwarming, pandemie, outplacement, migratie en neoliberalisme”, maar denkt in zijn essay uit 2022 ‘Verschuivingen’ wel over ‘identiteit’ na. Omdat vandaag bij progressieve minderheden nieuwe vormen van identiteitsdenken zijn ontstaan (in hun seksuele of culturele geaardheid, in hun huidskleur, in anders-zijn) moeten we volgens hem op zoek naar: “een ‘nieuwe grammatica’, een nieuwe manier van wereldordening waarin onze oude culturele intuïties en onze nieuwverworven wetenschappelijke inzichten telkens weer op elkaar moeten worden afgestemd”.

Echoot Hertmans met “onze oude culturele intuïties” niet “het gedeelde culturele referentiekader” van De Wever? Blijkbaar hebben niet alleen de woorden ‘identiteit’ en ‘vrijheid’ haasje-over gespeeld, zoals Hertmans zegt, want De Wever zou hem zelfs gelijk geven dat: “de postkoloniale correctie van de westerse canon beter niet langs lijnen van cancelling of taboe (verloopt), voor je ’t weet slaat inclusief denken om in uitsluiting”. En samen zien ze heil in verlichtingswaarden en burgerschap. Dat laatste weliswaar niet in dezelfde tijdslijn.

Voor de derde keer: rechts of links, links of rechts, ons interesseert alleen wat dat alles met u in het buitenland doet. In de vragen die volgen, gebruiken wij de woorden zoals Van Dale ze omschrijft: hoe beleeft u (‘Vlaming, iemand uit Vlaanderen’) in ‘uw land van aankomst’ uw identiteit (‘eigen karakter, kenmerk van een persoon of groep’) onder elkaar en tegenover ‘uw land van herkomst’?

En in tegenstelling tot Verthé, Hertmans en De Wever mag het gerust wat concreter.

En route met Steven Decraene

TEKST KOEN VAN DER SCHAEGHE

Voor velen is Frankrijk nog steeds de favoriete vakantie- én emigratiebestemming. In het land van de *joie de vivre* wonen officieel 145.000 landgenoten. Maar hoe goed kennen wij onze zuiderburen? In zijn recente boek *En route* geeft reporter Steven Decraene ons een inkijk in het echte Frankrijk. Hij is voor VRT NWS de vaste verslaggever voor alles wat er reilt en zeilt in Frankrijk, van *les plages* tot *les restos* en van de stakingen tot de aanslagen. Hij wisselt informatie af met geschiedenis en weetjes, serieus de ene keer, luchtig de andere. Hij weet het land te fileren en doorspekt zijn verhalen met sprekende quotes.

BINNEN EN BUITEN

Steven Decraene is correspondent, maar geen resident in Frankrijk. “Ik vind het belangrijk om met de ogen van een buitenstaander te blijven kijken. Hierdoor kan en mag ik sommige dingen nog altijd vreemd vinden, terwijl ze voor een Vlaming, die er al langer woont, misschien dagdagelijks en gewoon zijn. Het is voor mij essentieel om met beide werelden voeling te houden.” Zijn persoonlijke interesse overstijgt het land sowieso. Eerder bracht hij verslag uit van verschillende brandhaarden, zowel binnen als buiten Europa. Ook vandaag nog duikt hij geregeld met zijn micro op waar de nood hoog is. Reizen is een essentieel onderdeel van zijn job. “Ik stap binnen, maar kan ook

telkens weer buiten stappen. Ik blijf ook Frankrijk als een uniek gegeven benaderen. We hebben veel raakpunten, maar er zijn ook voldoende verschillen om het boeiend te houden, zowel voor mezelf als voor de kijker of luisteraar.”

POLSSLAG VOELEN

“Veel Fransen zien Frankrijk als een voorbeeldland en dat is het soms ook. Als geen ander streed het voor de universele rechten van de mens en loopt het nog steeds voorop als het gaat om rechten voor vrouwen of de lgbtq-gemeenschap. Enerzijds leeft er een sterke onderstroom die dingen in gang wil zetten en anderzijds heerst er veel conservatisme. Er zijn grote regionale verschillen,

met bijzondere lokale geplogenheden en een fascinerende verscheidenheid van Duinkerke tot Perpignan. En wie denkt dat alleen Parijs hippe vogels telt, moet bijvoorbeeld eens naar Bordeaux trekken. Ik heb het gevoel dat velen Frankrijk zien als een soort prentkaart met twee of drie bestemmingen, waaronder Parijs en een paar vaste haltes zoals de Ardèche, de Côte d'Azur of de Opaalkust. Vlamingen zijn behoorlijk honkvast in hun reizen en rijden vooral *à grande vitesse* doorheen het land. Ik laat mij graag verrassen. Dat was ook het bijzondere aan dit boek, het herontdekken en het voelen van de lokale polsslag."

ONTVOLKING

Steven Decraene wil de werkelijkheid proeven. "Ik bezocht ontvolkte departementen en dorpen zonder winkel, bakker of huisarts. De samenleving rafelt er uit elkaar omdat de noodzakelijke professionele bereikbaarheid van de grote centra een probleem is. Er zijn gelukkig kleine signalen van een shift, nu er dankzij het telewerk niet meer dagelijks gependeld moet worden. Dat is een kleine doch belangrijke maatschappelijke verschuiving. Zo is er een tendens om in elk dorp minstens één *bar-tabac* open te houden, als verzamel- en ontmoetingsplaats waar ook een vertegenwoordiger van de overheid kan worden aangesproken. Je kan er een koffie of een glas drinken, maar ook je pakjes afhalen. Het lijkt alsof we teruggaan in de tijd, met voorposten van de beschaving. Het opzet is vooral om jongeren in de dorpen te houden, maar misschien trekt het ook emigrerende Vlamingen aan?"

TAALNUANCES

"Fransen hebben de Vlamingen graag. Wij weten ons snel onder te dompelen in een maatschappij en zijn observators zonder het hoge woord te voeren. Onterecht denken wij echter wel snel dat we de Fransen kennen. En ook daarom heb ik dit boek geschreven, omdat het beeld vaak niet verder reikt dan clichés. De befaamde Franse norsheid bijvoorbeeld. Ook ik kwam met die vooroordelen in aanraking, maar ervoer eveneens dat je ze kan omdraaien als je investeert in relaties. Men zal je veel hartelijker bejegenen als er een oprechte interesse is. Wij lijken soms ook bang van de Franse taal, die niet de gemakkelijkste is, maar wel één van de rijkste, waarin je twintig woorden hebt om één nuance uit te drukken. Bovendien verbetert een Fransman graag iemand, wat ik een Brit minder snel zie doen. Dat kan behoorlijk confronterend zijn. Maar misschien moeten we dat meer accepteren en als een compliment zien, dat men ons wil corrigeren."

PICARDIË

Mocht hij ooit zelf een stek in Frankrijk willen, dan zou Stevens keuze op de Baai van de Somme vallen. "Want wellicht wil ik toch een zekere connectie met mijn West-Vlaamse roots houden. Het departement Var in de Provence spreekt me ook aan, niet te ver van Nice en Marseille, afgeschermd van de wereld en met zicht op de Mont Ventoux." Dan zal ook hij zich door het kluwen van de administratie moeten worstelen, die behoorlijk

"FRANKRIJK IS EEN LAND WAAR NIETS MOGELIJK IS TOT HET GEBEURT."

hiërarchisch en bureaucratisch is opgebouwd. "Je moet voldoende tijd incalculeren. Telefonisch word je al eens afgewimpeld, mails worden niet altijd beantwoord en fysieke afspraken moeten meermaals herbevestigd worden, want anders is de kans groot dat je voor een gesloten deur staat. In Frankrijk lijkt op het eerste gezicht veel onmogelijk, tot je iemand kent, voldoende aandringt of een babbeltje slaat. Het is een land waar niets mogelijk is tot het gebeurt. Het zijn meesters in improvisatie. De procedures ontbreken soms wel, maar Fransen laten hun land wel functioneren."

MOREEL GEZAG

Voor Steven Decraene is het belangrijk dat VRT NWS blijft inzetten op de relatie met de buurlanden. "We kunnen inderdaad ook zelf alle mogelijke mediakanalen bekijken, maar het heeft een meerwaarde dat die vertaalslag naar Vlaanderen gemaakt wordt. Zodat wij niet verzanden onder onze kerktoeren. De Franse invloed op de recente Europese geschiedenis is moeilijk te overschatten. Het is ook vandaag een belangrijk land, politiek, economisch, sociaal en cultureel. En sinds het aantreden van president Emmanuel Macron lijkt het soortelijk gewicht van Frankrijk opnieuw toegenomen. Hij is vandaag wellicht de bekendste Europese leider en Frankrijk verstopt zich nooit op het wereldtoneel. De Fransen houden er ook van dat hun president macht uitstraalt en Macron beseft dat. Fransen zijn behoorlijk trots en vinden Hollywood tegenover het filmfestival van Cannes toch maar klatergoud en naast champagne staan alle andere dranken vooral in de schaduw. Misschien zijn het die grandeur en trots wel die het leven in Frankrijk zo verschillend maken", besluit Steven Decraene.

Het delicate evenwicht van Katlijn Sergeant

TEKST THEO DIRIX

Katlijn Sergeant en ik hebben elkaar in Kopenhagen ontmoet. En daarbij moet ik iets bekennen. Mijn hart is heel groot voor muziek. Hoeveel concerten ik ooit georganiseerd heb, houd ik al lang niet meer bij. Maar liever dan concerten met 'grande' vleugelpiano's, statige barokke harpen en dikbuikige contrabassen, maak ik afspraken met fluitisten. Zij brengen hun instrument zelf mee in een klein handtasje en daarmee nemen mijn logistieke zorgen als concertorganisator evenredig af.

Het instrument van Katlijn Sergeant is de flauto piccolo, de kleine fluit. Al elf jaar verbonden aan het Symfonieorkest van Malmö was het oversteken van de fameuze Øresundbrug tussen Zweden en Denemarken toen al een fluitje van een cent.

Als orkestmuzikante gaat fluitiste Katlijn Sergeant helemaal op in het collectieve samenspel van tientallen en de meest uiteenlopende muziekinstrumenten. Heel onlangs

nog moest ze, wegens een teveel aan virussen, de uitvoering van de Negende Symfonie van Gustav Mahler missen: ze was er toch vooral het hart van in dat ze niet kon meespelen, "omdat ze weken met de partituur had geleefd". En dat terwijl haar favoriete Mahler niet eens grote solo's voor haar bevat, "wel tussenkomsten op delicate momenten".

Ook als werkomgeving is orkestwerk aangenaam; na elf jaar Malmö vallen de woorden 'vaste benoeming'. Het is trouwens puur toeval dat ze hier is terechtgekomen. Van een auditie in Luik en eentje in Malmö haalde ze de tweede. Het faire auditiesysteem wordt overigens alom geroemd. En de internationalisering van de orkesten, doet ze goed hier. Mensen gaan verder; stijlen en invloeden worden rijker. "Hoe comfortabel", spreekt ze een paar keer uit. Dat was wel anders toen ze in de eerste jaren van haar carrière gastsoliste was in Birmingham, Oslo, Göteborg, Helsingborg, Aalborg, Rotterdam, ...

Maar de drang naar uitdagingen is gebleven. Vandaag komt dat nog tot uiting in haar motivatie om buiten het orkest ook nog in kleinere en eigen ensembles te spelen. Bij één van haar jongste initiatieven leeft ze zich uit in nieuwe muziek. Een groot deel van haar vrije tijd steekt ze in het zoeken van subsidies en zo heeft ze al twee compositieopdrachten kunnen uitbesteden aan de Deense componist Anders Kappel, een eerste werk voor piccolo-solo en een tweede voor piccolo en marimba. Die spanning tussen het collectieve en het eigen ding doen, is zelfs nog complexer. Zo breekt ze erg graag uit het klassieke genre, dat toch altijd iets elitairs heeft. Met nieuwe muziek, jazeker, maar zelfs met het verkennen van de gewone luisterervaring.

Een soortgelijk evenwicht zoekt ze tussen haar Scandinavische leven en haar maandelijkse pendelvlucht naar Brussel. Op het Koninklijk Conservatorium waar ze zelf in 2005 met grote onderscheiding afstudeerde, geeft ze telkens een paar dagen piccolo-les.

Ook die twee totaal tegengestelde werelden heeft ze nodig voor haar mentale gezondheid. In die 'clash' van beschavingen staat ons land voor chaos en humor en contrasten, en de Scandinavische wereld voor een leven in patronen en volgens normen. Vaak wordt dan verwe-

**"HET IS PAS OP EEN ANDER DAT JE BESEFT
HOE BELGISCH JE WEL BENT, EN HOE HARD
LEVEN EN WONEN ELDERS OP JE INGRIJPT.
HOE DUBBEL HET ALLEMAAL IS."**

zen naar de Wet van Jante, in een Deens-Noorse roman beschreven als de noordse mentaliteit om vooral niet op te vallen, noch boven het maaiveld, noch eronder.

Natuurlijk roemt Katlijn Sergeant de enorme kwaliteiten van de Scandinavische samenleving, van de menselijke waarden tot de werkomstandigheden: "Dit is een paradijs om kinderen te krijgen; hoe genereus is dit land wel, ook voor vaders, maar ...".

"Maar mocht ik alleen zijn, dan zou ik misschien toch terugkeren. Want het is pas op een ander dat je beseft hoe Belgisch je wel bent. En hoe hard leven en wonen elders op je ingrijpt. Hoe dubbel het allemaal is."

En daar is die spanning weer. Of is het een balans mis-schien? Tussen twee werelden. Tussen het beste van de twee. Zoals een delicate noot in een groot orkest voor een sjiek publiek en een eigenzinnige solo in de hoek van een klas.

Sommige dingen kan je nu eenmaal moeilijk missen.

Met onze sociale zekerheid ga
je altijd gerust aan de slag,
waar ook ter wereld.

Ga je voor een lange periode buiten Europa* werken? Dan moet je de kwaliteit en voordelen van onze sociale zekerheid gelukkig niet missen. Want als je kiest voor onze Overzeese Sociale Zekerheid, geniet je van de bescherming zoals je die kent. Van ziekteverzekering tot pensioen: ga gerust aan de slag met de sociale zekerheid van thuis.

Ontdek ons aanbod op
www.overzeesesocialezekerheid.be

De neuzen van APOPO

TEKST ANNELIES RAES EN KOEN VAN DER SCHAEK

Dankzij de Belgische sociale onderneming Apopo werd Mozambique in 2015 volledig mijnenvrij verklaard. Apopo traint ratten om landmijnen te detecteren en bindt ook al meer dan vijftien jaar lang de strijd aan met tbc. En daar stopt het niet. De ratten kregen intussen het gezelschap van honden en werden ook de helden van andere levensreddende initiatieven. Dit is het bijzondere verhaal van kleine dieren die velen verafschuwen, maar die de mensheid enorme diensten kan bewijzen. Een gesprek met ceo Christophe Cox over zijn helden met een neus voor mijnen en tbc.

RATTEN RUIKEN HET GEVAAR

Christophe is één van de Apopo-pioniers. Hij woont en werkt in Tanzania, waar de ngo ook haar operationele basis heeft. Onrechtstreeks stuurt hij van daaruit in diverse landen 480 medewerkers en bijna evenveel dieren aan. Hij is sinds de tweede helft van de jaren '90 actief in Afrika: "Mijn eerste ervaring was in Kenia op een geïntegreerd plattelandsontwikkelingsproject, ter vervanging van mijn legerdienst. Het idee om ratten in te zetten voor mijndetectie

ontstond bij mijn oud-studiegenoot Bart Weetjens. Hij kwam bij de reuzenhamsterrat uit dankzij biologieprofessor Ron Verhagen van de Universiteit Antwerpen die al twintig jaar onderzoek deed aan de Tanzaniaanse landbouwuniversiteit van Morogoro. Ze hebben een sterk ontwikkelde reukzin en wegen ongeveer één kilo, onvoldoende om een landmijn te laten ontploffen. In ruil voor een voedselbeloning tonen ze waar er in een mijnenveld explosieven verstopt zijn."

MIJNENVRIJ IN 2025

Elke regio waar er oorlog heerst, is binnen afzienbare tijd potentieel werkgebied voor Apopo. Maar er is meer, via een internationale conventie stellen alle deelnemende landen zichzelf een deadline om mijnenvrij te zijn. Bij velen is dat 2025. Onze landgenoot duidt de uitdaging: "Momenteel zijn er nog 59 landen deels 'ondermijnd'. Hoewel er duidelijk licht aan het einde van de tunnel is, zijn er ook nieuwe conflictgebieden, zoals Oekraïne, waar na afloop van de oorlog van nul zal moeten begonnen worden. Het goede nieuws is dat vele landen aan een eindsprint bezig zijn. In Senegal bijvoorbeeld werken we met Humanity & Inclusion (vroeger

"RATTEN ALS HELDEN, MET EEN NEUS VOOR MIJNEN EN TBC."

Handicap International) om de regio Casamance mijnenvrij te maken. Dat betreft een paar miljoen vierkante meter." Apopo zorgde ervoor dat Mozambique in 2015 volledig vrij van landmijnen verklaard werd.

EEN JAAR TRAINING

De levensverwachting van deze ratten bedraagt ongeveer acht jaar, wat belangrijk is naar de investering toe, want de dieren worden immers een jaar getraind. "Voor de hand liggend was het volstrekt niet, het trainen van de dieren gebeurde met vallen en opstaan. Wij gebruiken TNT als target voor de training. Maar eens op punt volgden wel projecten in Angola, Thailand, Cambodja, Vietnam en Laos." 25 jaar later is dat nog altijd wat Christophe doet. Als gezicht van Apopo is hij dankbaar voor de academische en financiële steun. Die houvast kwam er niet onmiddellijk. "Het duurde behoorlijk lang vooraleer we geloofwaardigheid kregen binnen de sector. Wij waren de vreemde eend in de bijt en men stond behoorlijk wantrouwig tegenover ons gekke idee, zeker in de nogal conservatieve ontmijningssector."

MECHELSE SCHEPERS

Apopo heeft ook veel bijgedragen aan de methodologie. "Bij de start werd elke vierkante meter, centimeter per centimeter doorzocht. Vandaag vinden er heel veel surveys plaats, die in combinatie met onze dieren de efficiëntie verhogen. Het is een combinatie van dieren, metaaldetectoren en soms ook grotere machines. De uitbreiding naar honden kwam in Cambodja in 2017. Waar we de ratten inzetten op microsearch, kunnen onze Mechelse schepers veel grotere en dichtbegroeide gebieden onderzoeken. De ratten en honden zijn voor veel opdrachten complementair. Ook met de laatste breiden we sterk uit. We hebben honden in Zuid-Soedan, in Turkije, Cambodja, Senegal en de Azerbeidzjaanse regio Nagorno-Karabach. Dat gebied is

volledig verwoest. Ook Oekraïne zijn we reeds voorbereiding aan het treffen voor een mogelijke start volgend jaar."

TUBERCULOSE

Het tuberculoseprogramma werd het tweede levensreddende initiatief waarbij Apopo pionierswerk verrichtte en ratten de hoofdrol spelen. "Onze ratten zijn niet alleen sneller en goedkoper in het analyseren van monsters dan laboranten, ze blijken ook effectiever. Dankzij deze methode worden minder tbc-gevallen over het hoofd gezien. De knaagdieren kunnen in 7 minuten 40 stalen controleren. Een laborant heeft daar een hele dag voor nodig. De ziekte op een goedkope manier snel opsporen, is cruciaal om ze in te dijken in Afrika. Momenteel doen we dit in Mozambique, Tanzania en Ethiopië." Apopo investeert nog steeds in nieuwe ontwikkelingen en toepassingen. "Met de Technische Universiteit Eindhoven ontwikkelden we een reddingrugzakje waarmee de ratten onder het puin kunnen zoeken naar overlevenden van onder meer aardbevingen. Een andere innovatie is de inspectie van vrachtladingen naar illegale wild-life producten. En in functie van de sanering van verontreinigde gronden worden onze viervoeters opgeleid om de graad van de vervuiling te detecteren."

VEILIG KADER

"Ik voel mij bijzonder goed in Tanzania. Aanvankelijk was er wel wat onzekerheid en miste ik veel, vooral culinair en cultureel. Maar intussen voel ik mij volledig thuis in dit mooie land vol supervriendelijke en fijne mensen. In die mate zelfs dat ik op dit moment maar weinig redenen zie om terug naar België te komen. Ik zou zelfs zeer gelukkig zijn om hier met pensioen te kunnen gaan. Dankzij de Overzeese Sociale Zekerheid kan ik ook medisch en qua pensioen op mijn twee oren slapen. Het biedt echt een veilig kader om met een gerust gemoed hier al heel mijn carrière te werken en te leven. Buiten Europa werken is sowieso een avontuur, de sociale bescherming maakt die uitdaging wel wat kleiner. Het is voor mij een veilig kader om binnen te opereren", besluit Christophe Cox.

Info: apopo.org

Wie belangstelling heeft, kan een rat steunen aan 9 euro per maand.

“Diplomaten zijn onze ogen en oren”

TEKST KOEN VAN DER SCHAEGBE

Vlaanderen heeft geen afgesloten tuin. En als kleine speler op het wereldtoneel heeft het per definitie een groot buitenland. “Vlaanderen zal internationaal zijn of het is Vlaanderen niet”, aldus Julie Bynens, secretaris-generaal van het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken. Voor zijn welvaart en welzijn moet Vlaanderen verder kijken dan zijn coniferen tuinrand. “Spreken over de uitdagingen van Vlaanderen, is ook spreken over het internationale luik. En hetzelfde geldt voor de opportuniteiten. De kansen en de risico’s zijn twee kanten van eenzelfde medaille.”

Julie Bynens is de topvrouw van het nieuwe gefuseerde departement. Het ondersteunt de Vlaamse regering in haar werking en de Vlaamse overheid in haar beleidsvorming. Het coördineert ook het Vlaams buitenlands beleid. “De fusie was een uitdaging, maar ook het ideale moment om na te denken over hoe we de organisatie willen vormgeven, zowel naar kernopdrachten toe, de focus en de inzet van onze mensen, als qua organisatiecultuur. Onze experts hebben veel sleutels in handen en de cohesie met de buitenlandposten is een primair aandachtspunt. Geen buitenlands beleid zonder onze actoren op diverse locaties.” Tot voor kort was ze zelf één van hen.

MIST U HET WERK ALS DIPLOMAAT IN HET VELD SOMS NIET?

Diplomatie blijft mijn eerste professionele liefde. Ik heb dat heel erg graag gedaan. Misschien volgt er later in mijn loopbaan wel opnieuw een buitenlandse post. Vandaag kan ik op een andere manier wegen op dossiers. Terwijl je in het buitenland de ogen en oren bent in een lokale cultuur en politiek, ben ik dat nu veel meer in eigen land. Vandaag ga ik binnen de Vlaamse overheid de dialoog aan en zoek er naar geïntegreerde visies, met dezelfde diplomatieke competenties: luisteren, elementen samenbrengen, opportuniteiten zien.

HOE BELANGRIJK IS DE INTERNATIONALE DIMENSIE VOOR VLAANDEREN?

Die kunnen we niet voldoende benadrukken. Vlaanderen zal internationaal zijn of het is Vlaanderen niet. Dat is zowel de kernboodschap van het departement als onze bestaansreden. Dat is een boodschap die we ook in eigen land blijven brengen. Als Vlaanderen zijn welzijn en welvaart wil

“ER ZIJN VANDAAG GEEN UITDAGINGEN ZONDER INTERNATIONAAL LUIK.”

behouden en versterken, dan moet het internationaal actief zijn. Er zijn vandaag geen uitdagingen zonder internationaal luik, Europees of wereldwijd. Vlaanderen is gelukkig ook wel gegroeid in zijn internationaal bewustzijn. Dat leeft niet enkel bij alle economische sectoren, maar ook bij de diverse overheidsdepartementen.

WAAR LIGGEN DE GROOTSTE KANSEN EN VALKUILEN?

Voor mij zijn dat twee kanten van eenzelfde medaille. Vlaanderen is voor zijn welvaart en toekomstig welzijn afhankelijk van zijn internationale relatie. Er liggen enorme opportuniteiten voor onze sectoren op vlak van innovatie, hernieuwbare energie, circulaire economie en initiatieven rond gezondheid om er maar enkele te noemen. Vlaanderen heeft hoogtechnologische troeven die de Europese toekomst kunnen vormgeven. Tegelijkertijd maakt onze grote internationale afhankelijkheid ons kwetsbaar. Van zodra internationale ketens onder druk staan, voelen we dat. Daarom is het blijvend inzetten op een internationale stabiele rechtsorde en sterke partnerschappen van levensbelang.

WAT IS HIERBIJ DE ROL VAN DE VLAAMSE DIPLOMATIE?

Dat zijn onze ogen en oren in het buitenland. Onze diplomaten weten wat Vlaanderen te bieden en nodig heeft en hoe dit kan gekoppeld worden aan de wensen en de opportuniteiten van de landen waarin ze aanwezig zijn. Daartoe zetten zij op het terrein in op coalities die ons versterken. Dat vereist een helder beeld van Vlaanderen in het buitenland. Diplomaten kunnen onze uitstraling nog verder versterken. Niet zelden worden onze kwaliteiten eerder in het buitenland opgemerkt dan in Vlaanderen zelf. Hoewel we trots kunnen zijn op wat Vlaanderen te bieden heeft, zien we dat niet altijd voldoende zelf.

WAAR LIGT DE TOEKOMST VAN DE VLAAMSE DIPLOMATIE?

Ik zie groeikansen, zowel qua versterking als qua uitbreiding van ons diplomatiek netwerk. Met onze Vlaamse belangen als uitgangspunt. Denk aan de nauwe samenwerking met de buurlanden, maar ook bijvoorbeeld aan de recent geopende post in de Noordse landen, waarmee we veel beleidsuitdagingen gemeen hebben. We kijken naar die regio's en partnerlanden die essentieel zijn voor Vlaanderen, binnen en buiten Europa. De Vlaamse diplomatie groeit geleidelijk aan sinds begin jaren '90. Om die groei te ondersteunen werd de voorbije jaren hard ingezet op een diplomatieke loopbaan. We hebben naast de vertegenwoordigers ook adjuncten in het veld gezet. Zij genoten een stevige opleiding en zullen Vlaanderen met veel kennis van zaken vertegenwoordigen.

SCHUURT DE ROL VAN VLAANDEREN MET DE FEDERALE DIPLOMATIE?

De rol van Vlaanderen binnen de Belgische diplomatie is de logische verderzetting van onze staatsstructuur, die democratisch groeide. Achter die structuur schuilt een ietwat complex, maar doordacht systeem. De belangen zijn ook niet tegenstrijdig. Waar de waarde ligt voor Vlaanderen, ligt ze ook voor België. Zowel de Vlaamse als de federale diplomatie wordt uitgedaagd door niet-statelijke actoren. Ieder zoekt zijn plekje. We gaan er alleen maar komen met respect voor elkaars eigenheid en bevoegdheden, met samenwerking en dialoog. Zo moet er ook op post naar het geheel gekeken worden. Wat goed is voor Vlaanderen is dat ook voor België. Als economische motor is de welvaart die Vlaanderen creëert van belang voor het

geheel, en dus ook de noden en uitdagingen die daarmee samenhangen. Denk aan duurzame economische ontwikkelingen en sociale evoluties.

IS VLAANDEREN KLAAR VOOR EXTRA BEVOEGDHEDEN DIE Zouden OVERGEHEVELD WORDEN?

Ze er zeker. Dat hebben we het in het verleden ook al bewezen. Het enige pleidooi dat ik wil houden, is dat bij zo'n overdracht expliciet aandacht gaat naar de internationale component van die bevoegdheden. Het principe 'in foro interno, in foro externo' is duidelijk, met name dat een bevoegdheid voor het binnenland ook geldt voor het internationale beleid. Daarvoor zijn mensen en middelen nodig. Dan moeten men bij de overdracht van een bepaalde bevoegdheid, ook internationale capaciteit mee overdragen. Zodat de verantwoordelijkheid en de expertise om internationale hefbomen in te zetten ook door het bevoegde beleidsniveau actief kan worden ingezet.

WAT KAN VIW ALS ORGANISATIE DOEN OM HET VLAAMS BUITENLANDS BELEID BEKENDER TE MAKEN?

We hebben deels dezelfde doelgroep en dezelfde missie, namelijk Vlaanderen en het Vlaams buitenlands beleid meer bekendheid geven bij een ruim publiek. Als overheid hebben wij er trouwens alle belang bij om de relatie met de Vlamingen in het buitenland niet uit het oog te verliezen. Met ieder onze media geven we een groeiend inzicht in de diverse Vlaamse initiatieven met een mondiaal karakter. Vanuit dat oogpunt geloof ik ook sterk in de uitwisseling van ideeën en informatie met ons diplomatiek netwerk. Gezamenlijk kunnen we Vlaanderen nadrukkelijker op de wereldkaart zetten. De wereldwijd wonende Vlamingen zijn hiervoor de perfecte multiplicators.

KAN TENSLOTTE OOK INHOUDELIJK DE IMPACT VERGROOT WORDEN?

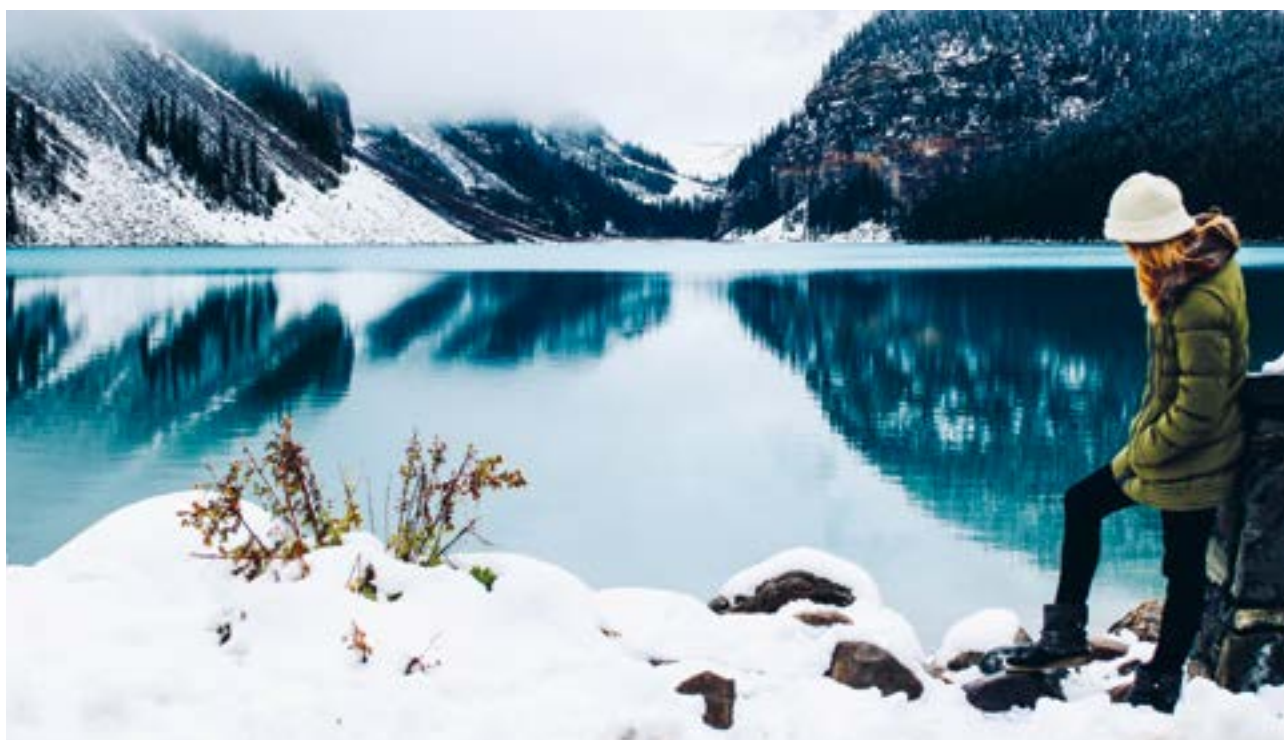
De Vlaamse diaspora is een bevoorrechte doelgroep voor onze diplomaten. Hun langdurige aanwezigheid en uitgebreid netwerk zijn handvaten. Ze vormen een bron van informatie en inspiratie voor een internationale *mindset* en een complexloos wereldburgerschap. Ieder met hun eigen connecties zijn het ambassadeurs voor Vlaanderen en voor wat onze regio te bieden heeft. Die interactie is heel erg waardevol en daar moeten we blijvend op inzetten. Het kneden van de buitenlandse publieke opinie vraagt om diverse instrumenten, ook niet-statelijke. De sleutel ligt bij gezamenlijke initiatieven en fora voor ontmoetingen. En dat vanuit meerdere perspectieven: zowel sociaal, economisch, academisch als toeristisch.

Meer info: fdfa.be

‘Covid zette Canadese gezondheidszorg zwaar onder druk’

TEKST GEERT VERRIJKEN

“De wachtlijsten zijn sterk gegroeid en het is moeilijk om nog huisartsen en verplegend en ondersteunend personeel te vinden. Eigenlijk hebben we sinds covid nooit meer aan 100% bezetting kunnen werken. De pandemie zette de Canadese gezondheidszorg zwaar onder druk.”

Aan het woord is dokter Anthony de Buck van Overstraeten. Sinds 2017 werkt hij als colorectaal chirurg in het Mount Sinai Hospital in Toronto, Canada. De Buck is ook assistent-professor op de dienst chirurgie van de universiteit van Toronto. We vragen hem naar indrukken over zijn nieuwe vaderland, en hoe de Canadese gezondheidszorg het er vanaf brengt, vergeleken met de Belgische?

ZIEKTEVERZEKERING

Canada ligt net naast de Verenigde Staten. Toch zijn er vooral parallellen te trekken met de organisatie van onze gezondheidszorg. Dokter de Buck: “Het is een federale staat met in elke provincie een apart gezondheidssysteem. De grote lijnen zijn weliswaar overal dezelfde: alle gezondheidskosten binnen en buiten het ziekenhuis zijn gedekt door de ziekteverzekering. Patiënten zien geen facturen en zijn zich dus niet bewust van de kostprijs van hun behandeling. Dat zou nochtans soms wel nuttig zijn. Want nu is het bij gebrek aan incentive van tijd tot tijd heel moeilijk

om hen naar huis te krijgen...”

Toch is de dekking niet universeel. Geneesmiddelen buiten het ziekenhuis, tandzorg en zeer specifieke behandelingen worden niet terugbetaald. “Mijn patiënten moeten stoma-materiaal bijvoorbeeld zelf betalen. De rekening van de niet-terugbetaalde zorg kan hoog oplopen. Mensen kunnen daarvoor een verzekeringsplan afsluiten en ook ‘grants’ komen deels tussen in de kosten.”

PRESTATIEBETALING

De Canadese gezondheidszorg telt een eerste lijn met onder meer huisartsen, een tweede en derde lijn, enz. Dat is zoals bij ons. In tegenstelling tot België is het echter een verplicht getrapte systeem. “Behalve bij de huisarts, wordt elke patiënt door een andere arts verwezen”, legt dokter de Buck uit. “Als arts is het voordeel dat je op basis van de referentiebrief – en nog voor je de patiënt ziet – kan selecteren. Je kan je praktijk richten op je interesse. Nadeel is wel dat patiënten uit de boot vallen als ze geen arts vinden die belang stelt in hun aandoening of indien de behandeling niet goed terugbetaald wordt.”

Opmerkelijk verschillend met België is dat dokter de Buck, werkzaam in een universitair ziekenhuis, per prestatie betaald wordt. “Mijn klinisch werk reken ik aan zoals een

arts in een Belgisch niet-universitair ziekenhuis. Ik maak zeer zelfstandig en autonoom gebruik van de infrastructuur. Voor mijn klinische activiteit sloot ik met het ziekenhuis een contract af. Daarnaast heb ik ook een overeenkomst met de universiteit van Toronto. Elk jaar verplicht me dat een bepaalde academische output te produceren.

Haal ik mijn doel niet, dan kan dat gevolgen hebben. Dat is een gezonde scheiding, het voorkomt belangenvermenging tussen klinische en academische activiteiten. De universiteit kijkt niet naar het klinische werk waarmee je je inkomen genereert. Ze houdt vooral de academische productie in de gaten.”

‘TORONTO IS EEN VEILIGE EN AANGENAME STAD’

“Voor de Canadese overheid zijn de meeste Europese diploma’s niet gelijkwaardig aan de eigen diploma’s of aan de diploma’s van de Commonwealth. Dat stelde ook mij voor problemen.”

Dokter Anthony de Buck is afkomstig van Gent, hij studeerde geneeskunde in Leuven, specialiseerde twee jaar in de colorectale heelkunde waarbij zes maanden stage in Toronto. de Buck: “Tijdens mijn opleiding in Leuven wilde ik zeker een buitenlandse ervaring opdoen. Dat lag toen echter heel moeilijk. In Gasthuisberg was ik vooral met inflammatoire darmziektes bezig en uiteindelijk belandde ik toch in Toronto, in het Mount Sinai Hospital. Dat is een belangrijk centrum voor inflammatoire darmziektes en het was een fantastische ervaring.”

FELLOWSHIP

Na zijn stage werkte dokter de Buck vier jaar als staf-lid in UZ Leuven. “In 2017 vroeg Mount Sinai me om terug naar Toronto te komen. Samen met mijn vrouw, die anesthesist en chronischepijnarts is, zijn we dan verhuisd”, legt hij uit.

Dat stelde meteen de kwestie van de gelijkwaardigheid van Belgische/Europese en Canadese diploma’s op scherp. “Het was inderdaad een uitdaging. Mijn vrouw moest een fellowship opnieuw doen. Uiteindelijk vond ze een academische betrekking. Men beschouwt de meeste Europese diploma’s niet als volwaardig aan een Canadees diploma of aan een diploma van de Commonwealth. Zelf heb ik slechts een ‘beperkte licentie’. Voorlopig ben ik dus verplicht om aan de universiteit te blijven. Bovendien moet ik binnen de zeven jaar promoveren tot de academische rank van ‘associate professor’ anders mag ik niet in Canada blijven. Een Canadees hoeft dat niet te doen, voor een buitenlander is het een verplichting. Men gaat er immers van uit dat een buitenlander de plaats van een Canadees inneemt. Je moet dus bewijzen dat je het waard bent.”

‘FIRST NATIONS’

Ondanks de strenge voorwaarden zijn de helft van de meer dan zes miljoen inwoners van Toronto immigranten. In 2022 emigreerden 460.000 mensen naar Canada, een derde daarvan vestigde zich in Toronto. “Qua etniciteit en pathologie van patiënten is dat natuurlijk speciaal”, merkt de Buck op.

In oppervlakte is dit het tweede grootste land ter wereld. Toch telt Canada slechts 40 miljoen inwoners, tien miljoen daarvan wonen rond het meer van Ontario. De rest van het land is bijna leeg. De Buck: “Zeer veel mensen wonen geïsoleerd en zeker de ‘first nations’ hebben weinig vertrouwen in de westerse gezondheidszorg. Dat vormt een grote uitdaging, ook qua vaccinatie tegen covid.”

Toronto is de hoofdstad van Ontario en de grootste stad van Canada. De metropool kampt met een reële verslavingsproblematiek, vooral inzake opioïden. “Het probleem is minder groot dan in de VS maar groter dan in België”, dixit de Buck. “Hier schrijven ziekenhuisartsen ontslagen patiënten veel meer opioïden voor. Daar keek ik in het begin wel van op. In Canada leeft bijna de overtuiging dat je een patiënt na een operatie met opioïden naar huis moet sturen. Dat was echt een probleem. Er werden acties opgezet om het gebruik te verminderen en het geraakt nu wel meer onder controle.”

In het algemeen leunt Toronto cultureel aan bij de VS. Veel is dus gelijklopend en heel wat trends waaien over. En als grootstad telt het heel wat daklozen. “Dat betert er niet op. Door de hoge rentes en inflatie hebben veel mensen het heel moeilijk.”

DORPSGEVOEL

Desondanks voelen dokter de Buck en zijn gezin zich thuis in Toronto. “Het is een zeer multiculturele, zeer veilige en aangename metropool met een hoge levenskwaliteit. Mensen hebben een grote burgerzin, ze helpen en beschermen elkaar. Ook in de metro. We hebben ons nog nooit onveilig gevoeld.”

Toronto bestaat uit een groot aantal ‘dorpen’, kleine naast elkaar liggende wijken en wooneenheden. Winkels, openbare parken met goed onderhouden speeltuinen en scholen liggen op wandelafstand. Anthony de Buck: “Alle schoolspeelplaatsen, speeltuinen en sportzalen in scholen zijn voor iedereen toegankelijk buiten de schooluren. In het weekend ga ik vaak met mijn kinderen in de speeltuin van de school spelen. Dat is wel grappig. Het zorgt, meer dan in België, voor een aangenaam dorps- en gemeenschapsgevoel in de grootstad. We zijn België niet ontvlucht, we hebben er nog altijd veel vrienden en familie en gaan regelmatig terug. De Canadese keuken is erg internationaal gericht, wat we missen is het goede Belgische eten en bier. Maar plannen om terug te keren hebben we niet.”

De meeste dokters worden per prestatie betaald. "Wel woedt er nu een discussie over de vraag of academische artsen al dan niet in loondienst moeten. De interesse is sterk gegroeid na covid. Tijdens de pandemie waren er grote inkomensschommelingen. Heel wat artsen werkten heel hard, anderen hadden weinig om handen omdat electieve zorg niet mogelijk was. Toch leidt het debat vermoedelijk niet tot een veralgemeende

loondienst. De meningen lopen te sterk uiteen, een consensus ontbreekt. Of loondienst interessant is, hangt ook af van het punt waar je staat in je carrière."

Een nomenclatuurnieuwkomst komt er evenmin aan. "De inkomensverschillen tussen specialismen zijn nochtans groot. Dat geldt ook voor het verschil tussen universitaire en niet-academische artsen. Dat laatste wordt wel een beetje afgevlakt doordat academici niet in loondienst zijn."

WACHTLIJSTEN

Covid zette de Canadese gezondheidszorg zwaar onder druk. Door uitgestelde zorg zijn de wachtlijsten in bepaalde disciplines nu heel lang. "Ook in mijn specialiteit", zegt dokter de Buck. "De overheid probeert het probleem op te lossen door zorg deels naar privé-instellingen te verplaatsen. Het private Amerikaanse systeem heeft de schommelingen na covid veel flexibeler opgevangen. Om grote crisissen te lijf te gaan, is een publiek systeem te weinig elastisch."

Personeelsschaarste is een ander heikel punt. "Sinds covid is het heel moeilijk om nog een huisarts te vinden. Er zijn er onvoldoende en heel wat huisartsen hebben andere activiteiten. Ze werken op spoed, op oncologie of assisteren bij operaties." Ook de Canadese ziekenhuizen kampen met een groot tekort aan verplegend en ondersteunend perso-

"POST-COVID ZIEN MENSEN DE STRESS EN DE OVERUREN NIET MEER ZITTEN."

neel. "Post-covid zien mensen de stress en de overuren niet meer zitten. Heel wat verpleegkundigen gingen vervroegd met pensioen. Komt bij dat voor ziekenhuispersoneel vaccinatie ten strengste verplicht is. Niet iedereen zag dat zitten. Het leven in Toronto is ook zeer duur. Heel wat personeelsleden wonen buiten de stad en zijn lang onderweg. Daarom zochten velen elders werk. Eigenlijk hebben we sinds covid nooit meer aan 100% bezetting gewerkt."

FAX

Bij de digitalisering van de Canadese gezondheidszorg heeft de Gentse chirurg een dubbel gevoel. "Via communicatiesystemen kunnen we resultaten en beelden van onderzoeken uitgevoerd in een ander ziekenhuis zien. Het kan beter, maar op zich gaat dat wel vrij goed. Maar verwijsbrieven – of als ik een brief schrijf voor een huisarts – faxen we nog altijd. Dat is wel zeer speciaal. De vermoedelijke reden is dat dit juridisch correct is. Uiteraard is het een elektronische faxlijn, we steken geen papier meer in een machine. Maar toch, vanuit Belgisch oogpunt is dat vreemd. De komende jaren zou daarin verandering moeten komen."

Opmerkelijk is ook dat 'geïntegreerde zorg' voorlopig weinig potten breekt in Canada. "In de prestatiebetaling is het de vraag wie wat aanrekent bij een door verschillende artsen multidisciplinair behandelde patiënt", legt de Buck uit. "Loondienst lost dat probleem op. Dan heeft het geen belang. Eén geldpakket voor verschillende onderzoeken laat toe geïntegreerde zorg makkelijk en efficiënt te verstrekken. Maar behalve voor zeer hooggespecialiseerde zorg gebeurt dat hier niet. Evenmin sluit ziekenhuis- en thuiszorg naadloos op elkaar aan."

Dit artikel verscheen eerder in Artsenkrant.

Van 31 juli tot 4 augustus organiseerden we voor de vierde keer ons zomerkamp voor expatkinderen. 30 kinderen die over de hele wereld wonen, samen "content in Gent"!

Scan de QR-code voor meer foto's

WAT MET DE ACHTERBLIJVERS?

WIJ ZIJN WEG

Steeds meer Vlamingen emigreren, om verschillende redenen en op verschillende leeftijden naar alle uithoeken van de wereld: verliefden die hun hart verloren in een ander land, expatgezinnen die werkgerelateerde opportuniteiten zien, gepensioneerden die aangetrokken worden door een beter klimaat, ... Dat een internationale verhuizing psychologische uitdagingen met zich meebrengt voor wie zich in een nieuwe omgeving met een nieuwe cultuur vestigt, is bekend.

Deel uitmaken van een nieuwe cultuur vergt een enorme psychologische aanpassing. Dat patroon van aanpassing verloopt volgens wetenschappelijke literatuur volgens een vaste curve. De eerste maanden zijn de zogenaamde wittebroodsweken die zorgen voor een fijn gevoel wanneer mensen genieten van het ontmoeten van andere mensen, het leren van een nieuwe taal, het experimenteren met een andere eetcultuur, ... In deze fase hebben mensen vaak een uitgesproken positieve impressie van de gastcultuur.

Na ongeveer zes maanden volgt de eerste cultuurschok. In deze fase realiseren mensen zich bijvoorbeeld dat hun taalvaardigheid tekortschiet om zich echt vlot te kunnen uitdrukken. De mensen die in het begin contact met hen hadden omdat ze exotische buitenlanders waren, tonen geleidelijk aan minder interesse en tegelijkertijd is er vaak nog te weinig kennis en vaardigheid om volwaardig te kunnen participeren in de cultuur van het gastland. Mensen beginnen kleine dingen van thuis te missen, zoals hun favoriete maaltijd maar ook vrienden en familie. In deze fase hebben emigranten vaak last van heimwee en kunnen ze angstig, hulpeloos of geïrriteerd reageren. Voor sommigen is dit zo'n negatieve ervaring dat ze besluiten om terug te keren. Wie blijft, komt na ongeveer 18 maanden in de zogenaamde aanpassingsfase, die enkele jaren in beslag kan nemen. In deze fase gaan mensen meer betekenisvolle, diepere vriendschapsbanden aan in hun

nieuwe land en maken ze deel uit van de nieuwe cultuur. Of mensen hier echt in kunnen slagen, hangt niet alleen af van hun persoonlijke psychologische draagkracht en veerkracht, maar evenzeer van het gastland zelf. Zo blijkt dat deel uitmaken van een eerder homogene cultuur, zoals bijvoorbeeld Japan, moeilijker is omdat je eerder geïdentificeerd wordt als de vreemde eend in de bijt, hoe je ook je best doet om te integreren. Ook blijkt dat hoe meer de taal en de cultuur in het nieuwe land verschillen van je moedertaal en je oorspronkelijke cultuur, hoe moeilijker de aanpassing is, vooral omwille van een tekort aan taalvaardigheid. Tenslotte is het ook van belang dat jouw persoonlijkheid past bij de cultuur van het gastland. Onderzoek toont bijvoorbeeld aan dat vooral extraverte mensen de stap naar een nieuwe cultuur durven zetten, maar dat extravert zijn op zich niet noodzakelijk betekent dat je goed gedijt in de nieuwe cultuur.

EN WIJ DAN?

Er gaat veel aandacht naar welke factoren bepalen of het migratieverhaal al dan niet een succes wordt voor zij die vertrekken. Maar ook voor de (klein)kinderen van gepensioneerden die hun geluk elders gaan zoeken, verandert er heel wat. Of voor de ouders van jonge expatgezinnen en verliefden die naar een andere uithoek van de wereld verhuizen. Ook voor hen begint een nieuwe fase en een grote aanpassing. Soms hebben zij het gevoel met lege handen achter te blijven en voelen ze zich onbegrepen of niet gehoord door hun naasten.

Het delen van die ervaring met anderen in een gelijkaardige situatie, kan enorm helpen. Op maandagavond 4 september start een ervaringsgroep voor ouders of kinderen van mensen die naar het buitenland emigreerden. Aanmelden kan via www.vividus.be (klik verder naar groepsessies).

MIEKES BAGGERMICROBE

Het tempo waarop Mieke De Mûelenaere ervaringen opdoet, ligt hoog. Ze gaat waar het werk haar brengt. Als Vlaamse ingenieur had ze dit parcours in eigen land nooit kunnen lopen. Ze voelt zich dan ook als een vis in het water bij een baggeraar van wereldformaat met Vlaamse roots. Vandaag werkt Mieke in Marokko aan de ontwikkeling van een haven. De mondiale focus is één van de aantrekkingspunten van Jan De Nul Group. “Bij de sollicitaties kijken ze verder dan alleen het juiste diploma. De juiste motivatie om naar het buitenland te gaan en persoonlijkheid van de kandidaat zijn even doorslaggevend. Bij mij was dat idee al lang aanwezig, sinds mijn twaalfde.”

TEKST KOEN VAN DER SCHAEGHE

KRIEBELS

Baggeraars zijn een ras apart. De ene doet het omdat hij zich graag snel aanpast, de andere voelt een innerlijke nood om andere oorden op te zoeken. “Jan De Nul was niet mijn eerste werkgever. Ik werkte eerst anderhalf in België voor een bouwbedrijf, vooraleer ik voor het Belgische ontwikkelingsagentschap Enabel aan de slag ging in Burundi. Dat beviel mij, maar ik miste toch wat uitdaging. Via voormalige medestudenten hoorde ik over vacatures bij Jan De Nul Group en de rest is geschiedenis. De rekrutering is voor een belangrijk – maar niet uitsluitend – deel op het internationale toegespitst. En ondertussen werk ik al acht jaar voor de groep. In die tijd heb ik al heel wat werven in diverse landen en gevarieerde bestemmingen achter de rug: van de Baltische Staten over Monaco tot Jamaica en Mauritanië. Sommige collega's hebben graag langere projecten, maar bij mij begint het al snel te kriebelen. Het is alsof ik het nodig heb, steeds weer een nieuwe uitdaging, een nieuw land, een nieuwe functie. En op dat vlak kan ik me natuurlijk geen betere werkgever inbeelden.” Bij Jan De Nul hebben ze qua functies voor ieder wat wils, iedereen heeft z'n eigen verzuchtingen op dat vlak. Langere of kortere projecten, meer of minder technisch, in binnen- en buitenland.

VOLDOENING

“Mijn nieuwsgierigheid is groot. Ik vraag uitdrukkelijk om die kortere projecten. Ook de uitersten spreken mij aan. Een project in Monaco is helemaal anders dan één in Nigeria. Vandaag bouwen we in de Marokkaanse stad Nador een hele nieuwe zeehaven. Ik ben hier voor de tweede keer actief, want het baggeren gebeurt in fases. Als works manager werk ik nauw samen met de projectmanager en neem ik het operationele luik op mij. Ik stuur vandaag een uitvoerend team aan, dat ook op de schepen zelf actief is. De voldoening die ik eruit haal is groot. Je draagt echt bij aan een groter geheel. Tot dusver was de economie hier vooral gericht op landbouw en visserij. Maar er komen nieuwe opportuniteiten, want Nador ademt (ontwikkel)kansen. Nog voor de haven actief is, zie je hoe de ruimere omgeving erop inspeelt.”

VEELZIJDIG

Het vrijmaken van een vaargeul, het uitgraven van een zeekanaal, de heraanleg van een strand, het winnen van land op zee, ... De projecten zijn gevarieerd en net zoals haar collega's is Mieke erg mobiel. De ene keer weet ze lang op voorhand wat een bestemming wordt, de andere keer is het last minute. “Zeker als er geen visum moet aangevraagd worden, kan het zeer snel gaan. Dat Nigeria mijn bestemming zou worden, wist ik zo'n week op voorhand. De visumaanvraag duurde immers een week. Eens dat klaar was, vertrok ik. Die planning is steeds weer een huzarenstukje.” Haar job biedt Mieke dingen die ze vroeger niet voor mogelijk hield: “Mijn blik op de wereld is ook zoveel groter geworden. Elk land heeft een andere dynamiek en realiteit. En die is zeker niet overal even rooskleurig. Maar ik voel me wel bevoorrecht dat

ik het alledaagse leven in diverse landen kan beleven. Voorbij de stereotypen naar de veelzijdigheid van bijvoorbeeld Afrika kijken, spreekt me aan."

MANNENWERELD

Ze groeien in aantal, maar de vrouwen blijven in de minderheid in haar werkomgeving. "Dat de baggersector voornamelijk een mannenwereld is, valt niet te ontkennen. De aard van de job zorgt ervoor dat er geen toevloed is van vrouwelijke collega's, maar de firma stimuleert het wel. In het offshore departement (afdeling met activiteiten in de energiesector, voornamelijk hernieuwbare energie) is het aantal groter, maar deze stiel heeft de connotatie hard te zijn. Zeker de nieuw aangeworven vrouwen kiezen voor offshore, al kan ik de bagger zeker aanraden. Voor mij is het niets minder dan een microbe. Baggeren is een ploegsport, daarom is de collegiale sfeer van groot belang. De teamgeest is belangrijk. De werven zijn soms zo afgelegen dat je op niemand anders dan je collega's kan terugvallen." Het werkregime van een baggeraar is op z'n minst uniek te noemen, lacht Mieke: "Het leven wordt geleid op het ritme van het werk. De periodes op de werf zijn ook intens. Twee

"DAT NIGERIA MIJN BESTEMMING ZOU WORDEN, WIST IK EEN WEEK OP VOORHAND."

maanden lang werk ik zes dagen op zeven en twaalf uur per dag en dan volgt er een maand vakantie, waarin we wel volledig deconnecteren."

OMKADERING

Baggeraars gaan naar die plaats waar een project hen op dat moment nodig heeft. Die bereidwilligheid om internationaal mobiel te zijn, is een van de cruciale factoren om in de job mee te kunnen draaien. Er wordt veel gevraagd vanuit het bedrijf, maar de voorwaarden en omkadering zijn erg goed. Ook de opleidingen die voorzien zijn, werken stimulerend. Het werken voor een Belgisch bedrijf, eerder Enabel en nu Jan De Nul, heeft voor mij ook een grote meerwaarde. Je werkt in overeenstemming met lokale geplogenheden, maar in een Belgisch kader en onder Belgische arbeidsvoorwaarden, waar je ook gestationeerd bent. Ik krijg immers een grote ondersteuning en er is ook een vangnet, mocht ik ooit in België willen werken.", besluit Mieke.

SAMENWONING TUSSEN VERSCHILLENDE NATIONALITEITEN

Heel wat Vlamingen gaan een relatie aan met iemand van een andere nationaliteit. Op een bepaald moment beslissen ze om opnieuw naar België te verhuizen. De vraag stelt zich dan hoe het met deze samenwoning in België verder moet?

WAT ZEGT DE WETGEVING?

Het Wetboek van Internationaal Privaatrecht heeft het over de "relatie van samenleven". Het begrip "relatie van samenleven" in deze wet betekent een toestand van samenleven die de registratie bij een openbare overheid vraagt en tussen de samenwonende personen geen band schept die evenwaardig is aan het huwelijk.

Een verklaring van "wettelijke samenwoning" wordt afgelegd door middel van een geschrift dat wordt overhandigd aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeenschappelijke woonplaats. De ambtenaar van de burgerlijke stand gaat na of beide partijen voldoen aan de wettelijke voorwaarden inzake de wettelijke samenwoning en maakt melding van de verklaring in het bevolkingsregister.

De registratie van het sluiten van een relatie van samenleven kan in België alleen dan worden gedaan ingeval de partijen op het ogenblik van het sluiten een gemeenschappelijke gewone verblijfplaats hebben in België.

GEEN WETTELIJKE SAMENWONING?

Het Belgisch Burgerlijk Wetboek voorziet dat er geen wettelijke samenwoning is wanneer, ondanks de geuite wil van beide partijen om wettelijk samen te wonen, uit een geheel van omstandigheden blijkt dat de intentie van minstens één van beide partijen kennelijk enkel gericht is op het verkrijgen van een verblijfsrechtelijk voordeel dat is verbonden aan de staat van wettelijk samenwonende.

Het is de ambtenaar van de burgerlijke stand die kan weigeren om melding te maken van de verklaring van wettelijke samenwoning indien hij vaststelt dat de verklaring van

de samenwonenden niet in orde is. Indien er een ernstig vermoeden bestaat dat de verklaring betrekking heeft op het verkrijgen van een verblijfsrechtelijk voordeel, dan kan de ambtenaar van de burgerlijke stand, de melding van de verklaring van wettelijke samenwoning uitstellen. Natuurlijk kan deze ambtenaar niet zomaar invoeren dat er sprake is van een "schijnwettelijke samenwoning". Indien hij meent dat dit het geval is, dan moet hij hiervan duidelijke tekens hebben. Signalen dus die wijzen op het verkrijgen van een verblijfsrechtelijk voordeel. Dergelijke signalen blijken uit de juiste feiten en omstandigheden. Hij is dus verplicht om de verklaring van wettelijke samenwoning te weigeren, van zodra hij van mening is dat het gaat om een schijnwettelijke samenwoning. Het behoort deze ambtenaar toe om hierover te oordelen en hier onderzoek te voeren naar deze schijnwettelijke samenwoning. Hij kan hiertoe eventueel het advies van de procureur des Konings inwinnen. Maar de ambtenaar kan kijken naar bijvoorbeeld verklaringen van de samenwonenden zelf, familie onderzaken, akten of contracten nakijken, nagaan hoe deze samenwonenden samenwonen of niet samenwonen, hoe zij zich gedragen tegenover elkaar, ...

WAT IS DE TAAK VAN DE RECHTER?

Indien de ambtenaar weigert deze verklaring van de wettelijke samenwonenden op te nemen en de partijen stappen naar de rechtbank, dan zal ook de rechter zich baseren op de juiste omstandigheden zoals ze zich in dat geval voordoen. Alle feiten die hem worden voorgelegd, zal hij ter harte nemen. Zo kan de rechter eveneens rekening houden met elementen die niet in de weigeringsbeslissing van de ambtenaar zijn opgenomen. Alle middelen zijn goed om een schijnwettelijke samenwoning te bewijzen, zo ook vermoedens. Zoals reeds aangehaald gaat het om "feiten", zodat in de praktijk elke zaak concreet moet worden beoordeeld. Het komt erop neer dat de rechter een aantal gebeurtenissen zal aanduiden waarvan mag uitgegaan worden dat ze bijna met zekerheid komen tot een schijnwettelijke samenwoning en de samenwonenden dus zeker niet de bedoeling hebben om samen te wonen zonder aanspraak te maken op een verblijfsrechtelijk voordeel.

WELK RECHT IS TOEPASSELIJK?

De relatie van samenleven wordt beheerst door het recht van de Staat op wiens grondgebied zij voor het eerst is geregistreerd. Dit recht bepaalt de voorwaarden van de vaststelling van de relatie, de gevolgen van de relatie voor de goederen van de partijen, alsook de oorzaken en de voorwaarden inzake de beëindiging van de relatie. Ingeval de relatie van samenleven niet bestaat in het aangewezen recht, dan wordt het recht van de Staat op wiens grondgebied de relatie is geregistreerd toegepast.

TEKST SOLANGE TASTENOYE

THE END OF AN EIRE

TEKST IEF LEROY, LIFE SCIENCES ONDERNEMER (VILS, BILS, SKILS & MYCELLHUB)

Ook expats keren ooit terug. Ik word na jaren on the move straks immigrant in eigen land.

In april 2021 schreef ik mijn eerste expatcolumn. Toen woonden mijn vrouw en ik nog in Canada en hadden we verhuisplannen naar Ierland. Eire, zoals de Ieren zeggen. Ik kon toen niet vermoeden dat we twee jaar later al onze tiende verhuizing zouden plannen, naar België bovendien. Dat is dicht bij de nieuwe werkplek van mijn vrouw, die ik als *expat-husband* en digitaal bedrijfsleider volg.

Het betekent dat we niet alleen afscheid nemen van Dublin en de mensen hier, maar ook van het expatbestaan. Daar kijk ik met gemengde gevoelens naar. Sinds 2016 zijn mijn vrouw en ik geen inwoners van België meer. Als "global nomad" ben je niet lang op één plaats en raak je er ook niet snel aan gehecht. Verhuizen werd een deel van ons leven, want we deden het de voorbije jaren gemiddeld elke 2,5 jaar. Het was routine geworden.

Net als veel andere expats heb ik een aparte verhouding met mijn geboorteplek. Ik ben vertrokken uit Vlaanderen omdat een leven weg van de kerktoren me aantrok. Verhuizen is een gigantische opportuniteit om een nieuwe omgeving te leren kennen en andere culturen op te snuiven. En het is een plezier om je familie en vrienden te kunnen verwelkomen als in een B&B.

Maar dat expatleven gaat natuurlijk niet alleen over rozen. Het betekent ook: een ontelbaar aantal gemiste familiefeestjes en niet samen gevierde verjaardagen. En na de 'vakanties' in België altijd het besef dat je nog zo veel meer mensen had willen zien. We moesten telkens vakantie nemen om te bekomen van de intense reis naar België.

Ik kijk ernaar uit de draad weer op te pikken en opnieuw te integreren, al moet ik toegeven dat de reплик 'sorry, ik ben niet in het land' af en toe wel een handig excuus was.

Ik word nu even immigrant in eigen land. Een taalcurcus en VDAB-begeleiding naar een nieuwe job zijn niet nodig. Maar het wordt toch even herkalibreren en leren de lokale touch opnieuw aan te voelen.

Zo praten Vlamingen nauwelijks over geldzaken, terwijl dat elders een heel normaal gespreksonderwerp is. In

Zwitserland, het land van de referenda, was politiek een erg neutraal onderwerp, terwijl je in Canada net moest opletten met je te uiten als Trudeau-fan of Conservative. Ook in Ierland praatte je beter over rugby dan over politiek (en zeker niet over hurling!).

Het wordt even aanpassen aan de lokale gewoontes. De koffie zal uit een koffietoe-stel komen en niet uit een drive-in waar je met je grote thermosbeker aanschuift om dan spoorwegs twee uur te rijden voor een vergadering. En het zal in de lieflijke Kempen weer even zoeken zijn naar een pub om de week af te sluiten met een glas en een hamburger of een portie chicken wings.

'De wereld is klein' is een wisselcolumn van De Tijd waarin ondernemende Vlamingen vanuit het buitenland schrijven over wat hen beroert en boeit. Lees meer op tijd.be/dossiers/de-wereld-is-klein.

Verhalenverteller Steven Braekeveldt

TEKST KOEN VAN DER SCHAEGHE

Een mens kan veel zijn, vader en partner, CEO en romanschrijver. Steven Braekeveldt is het allemaal. Hij verzamelt en vertelt al heel zijn leven verhalen. Vandaag vanuit Portugal, waar hij de Belgische verzekeraar Ageas leidt. In de nadagen van zijn loopbaan telt hij zijn zegeningen en debuteert als auteur. In 'De Vergetene' verweeft hij het magische met het realistische. Aan een wervelend tempo neemt hij de lezer mee in het leven van zijn grootvader. Zijn temperament erfde Steven. Ontmoetingen noemt hij zijn ankers. Hij laaft zich aan ervaringen, gesprekken en cultuurverschillen: "De omgeving waarin je opgroeit en vertoeft zijn even belangrijk als je persoonlijkheid en familie." Wat Steven drijft, is nieuwe mensen ontmoeten, naar nieuwe verhalen luisteren en nieuwe plaatsen ontdekken. Het mag dan ook niet verbazen dat hij de blik van de ander omarmt.

DE VERGETENE

In 'De Vergetene' leidt een man tussen 1901 en 1947 een waanzinnig leven. Van West-Vlaanderen via Canada naar de Verenigde Staten, Spanje en Rusland. Het boek vertelt het fascinerende verhaal van een man die vergeten is door de geschiedenis, maar niet door zijn kleinzoon. Een met vaart geschreven vertelling die je achterlaat met één niet te beantwoorden vraag: hoe kan iemand zoveel levens hebben geleid? Steven heeft er nochtans zelf ook

wel een paar gehad, met als rode draad zijn internationale loopbaan in de financiële dienstverlening. "Als schrijver ben ik geen natuurtalent en ik zou dit nooit gekund hebben op mijn veertigste. Ik heb alle ervaring en verhalen nodig om ze dan als uit een vulkaan te laten opborrelen. Al schrijvend maak ik mijn hoofd helemaal leeg. Urenlang zonder te beseffen hoe laat het is."

BUITENLANDSE MICROBE

Het internationale en de passie voor 'het andere' nestelde zich als een virus diep in Steven. "Op mijn 15e werkte ik al op een boerderij in de Verenigde Staten. Ik ben er niet alleen in, mijn zus woonde in Japan en mijn schoonbroer leeft al 35 jaar in Connecticut. Niemand kijkt er in onze familie vreemd van op. Mijn job voelde nooit echt aan als werken. Maar ik maakte wel keuzes die ik vandaag niet meer zou maken en waarvoor ik anderen wil behoeden. Ik ben niet trots op de eerste zwarte pagina in mijn loopbaan." Sindsdien schemert zijn sociaal engagement door en hamert hij op een meer duurzame wereld. "Beslissingsnemers zijn onvoldoende doordrenkt van de urgentie om een grote switch te maken. In Portugal investeren we daarom in impactfondsen. Want de kleinkinderen van onze kinderen moeten leven met de gevolgen van de keuzes die wij maken."

FOUTE DRIJFVEER

Tien jaar lang was Steven trader en proefde in New York van het wilde kapitalisme. Op de beursvloer werd er destijds geschreeuwd met minstens drie telefoons in de hand. "Op dat moment was het heel spannend, maar gelukkig werd ik niet van die job. Nu zie ik het als de zwartste pagina van mijn leven. Geld was de drijfveer en of je er nu de natuur, de aarde of bedrijven mee om zeep hielp, deed er niet toe. Van mijn 25ste tot mijn 35ste reisde ik tussen Hong Kong, Singapore, New York en Genève.". Na afloop bleef hij in de financiële dienstverlening en bood zijn job de mogelijkheid om in meerdere landen te wonen. "De eerste bestemming was Hong Kong. Singapore, Mexico en vandaag Portugal zouden volgen. Wij hadden toen al drie kinderen en mijn echtgenote sprong mee in het avontuur. Ze twijfelde geen seconde. Dat deed ze nooit, integendeel, overal haalde ze wel een diploma of ging aan de slag als gids."

ZUIDOOST-AZIË

"Onze levenswandel heeft met geluk en toeval te maken. Maar ook met je willen smijten. Mochten we hebben kunnen kiezen, we zouden jaarlijks in een ander land gewoond hebben. Het zijn er vier geworden en dat voelt als een geschenk. Hong Kong was in opdracht van de toenmalige BBL, Bank Brussel Lambert. Singapore volgde, destijds de grootste markt van de bank buiten België. Ik was verantwoordelijk voor Zuidoost-Azië, van Pakistan tot de Filipijnen. We bleven vier jaar en ook sociaal was het een bijzonder fijne periode. De Vlaamse gemeenschap in Singapore is bijzonder actief. We hadden onder meer onze eigen voetbalploeg die voetbalde tegen een lokale, Duitse of Nederlandse. De sfeer was heel hartelijk. Mexico was onze volgende bestemming. BBL was ING geworden en had er de grootste verzekeraar overgenomen. De rijke cultuur en geschiedenis spraken mij aan, maar ook de switch van het bancaire naar de verzekeringswereld."

STEVIGE START

"Onze Mexicaanse periode kende een explosieve start. Tijdens de prospectiereis kreeg mijn echtgenote een pistool tegen het hoofd en moest haar horloge afgeven. Het hield haar niet tegen. Haar reactie sprak boekdelen: 'statistisch gezien heb ik mijn deel gehad en is er weinig kans dat ze mij nog eens aanvallen.' We verhuisden en de kinderen stapten over van de Lycée français naar de British School. Alleen al over ons vijf jaar in Mexico kan ik een boek schrijven. Onze oudste was zestien toen we terugkeerden en meteen ook de voornaamste reden. Tieners kunnen er niet onbezonnen jong zijn. Je hebt er geen vrijheid, want het kidnappen van buitenlanders is er een wijdverspreide sport. Het verschil met Singapore was groot, ook professioneel. Maak je in Singapore twee fouten op duizenden transacties, dan wordt er een persoonlijk dossier van jou gemaakt. In Mexico komt het in jouw dossier als je een transactie goed doet."

ONTMOETINGEN

"Portugal voelt op vele vlakken als een verademing. Het merendeel van de bevolking heeft het niet breed, maar, en dat moet je hen nageven, ze leven met de zon en genieten van het leven en uit eten te gaan. De authenticiteit van de Portugezen is aanstekelijk. Ze zijn heel ontvankelijk, vriendelijk en gastvrij. Ik laat mij graag leiden door gesprekken en ontmoetingen. Veel is er niet nodig om de tongen los te krijgen. Iedereen heeft iets te vertellen dat je meeneemt. Ik leer een land en cultuur kennen door erover te lezen en het zelf te ervaren. Door met de bevolking te praten, geïnteresseerd zijn in wat men doet, hoe en waarom. Op de Azoren ontmoette ik een boer die zijn koeien vaccineerde. Ik heb hem die dag geholpen. Het was een bijzondere dag, doorspekt met een gesprek dat blijft. Door gewoon te babbelen met gewone mensen krijg je een échte inkijk in een cultuur."

ONDERWEG ZIJN

"Authenticiteit is voor mij de sleutel. Voor wie zichzelf blijft, met respect voor de andere, gaan de deuren open. Nooit voelde ik enige drempels, professioneel noch persoonlijk. Van elke mens en iedere cultuur leer ik iets. Ieder individu is een boek, met verhalen en een geschiedenis. Je bent wie je bent door je geschiedenis. Hier in Portugal vraag ik geregeld naar de oorsprong van een woord, wat vaak veel verklaart, ook de diverse invloeden in het land. Ik kan daar echt van genieten. Ik ben een verteller en een verzamelaar van verhalen. Daarom verlies ik ook nooit tijd. Ik heb ook altijd wel een boek bij me, voor wanneer een trein of vliegtuig vertraging heeft. Op reguliere dagen zit mijn agenda volgepland en dan voelt zo'n uur als een geschenk. Ik ben graag onderweg. Wellicht zullen we onze kinderen later op diverse locaties bezoeken. Opgegroeid in het buitenland en wonend in Nederland, Oostenrijk en Brussel, onderscheiden ze kleur noch afkomst."

DE DUNNE GRENS TUSSEN DESERTEUR EN HELD

TEKST THEO DIRIX

Niet alleen het heden is verwarrend. Op zoek naar meer informatie over Emil van Lil (1855 - 1925), vrijwilliger op de melaatsenkolonie van Damiaan op Molokaï, botst Prof. em. Omer Steeno via een collega op de KU Leuven, Prof. em. Emmanuel Van Lil, op het verhaal van diens vader Emil van Lil (1908-1991).

De eerste bewerkte de grond, de tweede had zeemansbenen. Wat ze gemeen hadden, was het schoolschip de Mercator. In 1936 bracht de driemaster de stoffelijke overschotten van Pater Damiaan naar Antwerpen; eerder kreeg de toekomstige Kapitein ter Lange Omvaart op dat schip zijn opleiding.

Kan het nog verwarrender? Jazeker. Bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog was Emil van Lil Tweede Stuurman op het Belgische vrachtschip de Escaut. In Alexandrië werd het door de Britten opgevorderd en een jaar later aan de zuidelijke ingang van het Suezkanaal getorpedeerd. Bij zijn thuiskomst had Emil Van Lil grote moeite om aan een bewijs van goed gedrag en zeden te geraken omdat hij eerst als deserteur aanzien werd. Van de Britten kreeg hij een onderscheiding. Op zijn bidprentje en rouwbrief staat: Oud Zeestrijder 1940-1945.

Op 26 februari 1938 gooide het vrachtschip de Escaut in de bouwwerf van Hoboken de trossen los en werd door de oudste rederij van ons land, de Armement Deppe, naar het Midden-Oosten gestuurd. Op 26 april 1940 vertrok het schip naar de Levant en voer op 10 mei voorbij Malta. Op 10 mei vielen Duitse troepen ons land binnen en begon de Tweede Wereldoorlog.

Bij haar aankomst in Beiroet werd het schip meteen door de Fransen in beslag genomen. Na de overgave van Frankrijk kwam het schip vrij en zette haar reis voort. Bij aankomst in Alexandrië werd het opnieuw opgevorderd, nu door de Britten. Vanaf de zomer van 1941 werd de Escaut ingezet om het Britse leger in Eritrea met wapens te bevoorraden: het vrachtschip pendelde tussen Port Saïd, Suez, Port-Soedan en Massawa.

Tijdens die zomermaanden waren de omstandigheden aan boord hels. Op 2 augustus kreeg Emil van Lil hoge koorts en werd overgebracht naar het St. Vincent de Paul ziekenhuis in Ismailia, ongeveer halverwege het Suezkanaal. In het hospitaal, dat was geleid door Franse nonnen, werd tyfus vastgesteld.

Waar hij aan ontsnapte, is dit: op 3 augustus 1941 ligt het

schip, zwaar geladen met munitie, voor anker in Port Tawfik. Het is halftwaalf, een volle maan verlicht de hemel, de nacht is rustig en snikheet.

Plots beginnen aan de wal sirenes te loeien. De lucht vult zich met gebrom van vliegtuigen. De bemanning van de Escaut verzamelt op de achterbrug boven de machinekamer. Italiaanse bommenwerpers verkennen de haven, zware ontploffingen volgen, en dan, plots, een enorme ontsteking en een steekvlam: een torpedo treft de machinekamer, recht onder de voeten van de bemanning. Kapitein Oscar Adam, kok Theodore Blom en hoofdkelner Jozef Windey sneuvelen ter plekke. André Crynen, Louis Libberecht en Henri Van Thienen worden gewond uit het water gehaald. Ook Jean Gosselin, vijftig meter verder in zee gekatapulteerd, wordt met verschillende breuken opgevisst. Zes uur later wordt Henri Thonet uit het water gehaald, zonder voet. De gewonden worden naar het Britse Hospitaal in Suez afgevoerd. Van Thienen overlijdt aan zijn verwondingen op 3 september. Thonet krijgt gangreen en ondergaat verschillende amputaties. Op 15 januari 1942 stapt Libberecht getormenteerd uit het leven. Gosselin is er het zwaarst aan toe en wordt tot zijn ontslag in 1943 verzorgd in Caïro, Jerusalem, Stanleyville en Liverpool. Na zijn herstel gaat Crijnen bij de Britse

"ACHTERAF HEBBEN WE NOG EEN ONTROERENDE BRIEF GEKREGEN VAN DE BELGISCHE CONSUL IN CAÏRO, DIE DE GESTRANDE BELGISCHE ZEELIEDEN VOORUIT HIELP, OOK IN MOEILIJKE OMSTANDIGHEDEN."

Luchtmacht. In zijn boek over 'de Belgische handelsvloot in de Tweede Wereldoorlog', uit 1991, vertelt Roger Machiels dat verhaal in het Frans.

En Emil Van Lil? Daarover schrijft zijn zoon Emmanuel Van Lil me: "Achteraf hebben we nog een ontroerende brief gekregen van de Belgische consul in Caïro, die de gestrande Belgische zeelieden vooruit hielp ook in moeilijke omstandigheden." Dat was de Antwerpse telg uit een diplomatenfamilie: Gezant en Consul-Generaal Guy ridder de Schoutheete de Tervarent.

"Om na zo een brief, toen hij in '45 terugkwam eerst als deserteur te worden beschouwd, is beschamend voor het naoorlogse België. De Compagnie Maritime Belge, die de archieven van de Armenent Deppe (sinds de overname in 1960) bijhoudt, heeft mij dit ontroerende stuk bezorgd na de dood van mijn vader. Ik was er ondersteboven van.

Wat ook een mirakel is: zijn vrouw, mijn moeder, was hem vijf jaar trouw gebleven: ze zijn twee weken voor de Duitse inval in België in mei '40 getrouwd, en hij is pas in '45 naar huis kunnen komen."

De lijn tussen deserteur en held is dun. Een naam is ook altijd meer dan een naam. Heden en verleden zijn verwarrend. Als we dachten dat dergelijke oorlogsverhalen in Europa tot het verleden behoren, volstaat het naar het nieuws te kijken.

Een job in het buitenland?

Vlamingen in de Wereld helpt je in jouw zoektocht!

viw.be/vacatures

jouw buitenlandse vacatures promoten?
Contacteer ons via info@viw.be!

DE ALLEREERSTE KEER

TEKST THEO DIRIX

Un giramondo come me Che cambia strada appena può

Het is niet de eerste keer dat ik een artikel met een citaat begin. Bij voorkeur uit een gedicht. Maar welke verzen passen best bij de boodschap? Neem nu: "Un giramondo come me": "een globetrotter zoals ik, die, van zodra hij kan, van richting verandert ...". In het refrein wordt dat: "Ma un vagabondo come me." De globetrotter is zwerver geworden, eentje die voor zijn levensgeluk alleen de liefde najaagt die hij niet heeft. Oké, misschien is dat zoeken naar geluk hier wel herkenbaar maar is de onvoldaanheid dat ook?

Vertolkt door de Zuid-Italiaanse zanger Nicola Di Bari werd 'Giramondo' in 1967 een wereldhit, een paar jaar later in Vlaanderen naar de top gezongen door Rita Deneve en in 2020 nog eens gecoverd door de Fixkes: "Dees is den allereerste keer Dat ik de liefde tegenkwam Ge keekt naar mij en ik was verloren Na staat m'n hart in vuur en vlam".

Dat enthousiasme, zelfs in een ergerlijk tussentaaltje, is hier zeker ook nog herkenbaar. Maar wat volgt, moet ik aan uw herinneringen of aan uw fantasie overlaten. Ik zeg alleen: er is een eerste keer voor alles en die allereerste keer kan niet ongedaan worden gemaakt, m.a.w.: er is een leven 'voor' en 'na' de eerste keer. Ook voor de globetrotter.

Eén van mijn allereerste keren was dat ik door mijn ouders aan de verkeerswisselaar werd afgezet om alleen met een tentje naar Frankrijk te liften. Ook voor hen was dat een eerste keer: na het uitwuiven zijn ze nog eens teruggekeerd om te zien of ik wel weg was. En toen ik die eerste

nacht mijn rugzak opendeed sloeg een walm me in het gezicht: onderaan had mijn moeder een voorraad saucisen verstopt. Die nacht trapte ik, met sandalen, ook nog in een koeienvlaai en kon daarna niet meer slapen van de stank en van de steentjes in mijn rug. 't Valt niet altijd mee, de allereerste keer, 't doet soms zelfs een beetje pijn.

Met een grote sprong voorwaarts, was die eerste keer vergelijkbaar met een andere eerste keer. Verhuizers sloegen de 20ft container met al onze spullen dicht met de boodschap dat de loodjes door de douane zouden worden aangebracht. Bij het uitrijden van de straat keken we nog eens achterom met de gedachte: "Die spullen zien we nooit meer weer". Toen een continent verder de container werd opengedaan, sloeg een walm Neen, dat is niet waar, maar herinneringen kunnen wel parten met je spelen, in goede en in slechte dagen.

Terug naar de rugzak: de mentale rugzak. Zoals die 20ft container een 40ft wordt, begint de bagage van ervaringen en emoties na een paar 'expatriaties' zwaar door te wegen. Je eerste verblijf in het buitenland is overweldigend. Zoals een kind val je elk uur van elke dag van de ene eerste keer in een andere: details van geuren en kleuren stapelen zich op, liefdes en vriendschappen breiden zich uit of worden 'refreshed'. Tot je de rugzak niet meer opgetild krijgt. Dan begin je keuzes te maken, zo van: wie of wat is nog wel de moeite waard om verder mee te dragen? Van onderweg en van wie je geworden bent maar zelfs van thuis, van je oorspronkelijke identiteit.

En dan is daar weer een allereerste keer. Die van het loslaten en onthechten, zowel in beleving als herinnering, precies zo zoet als toen.

VERZEKERAAR TUSSEN STUDENTEN

Geen wonder dat Filip Declercq, ceo van verzekeraar Expat & Co, Léopold Café in hartje Brussel uitkoos voor het interview. Pal in de meest internationale wijk van de hoofdstad. We lopen naar de ingang van het statige huis langs een gevel in volle renovatie. Filip onder de ladder door, ikzelf maak een boog. Je merkt meteen wie er goed verzekerd is. Binnen wordt Filip als door een magneet aangetrokken door de cosy zeteltjes naast een reusachtige wereldkaart, die de hele muur beslaat. Mijn gesprekspartner heeft momenteel meer oog voor de kaart dan voor mij.

Waarom precies dit café, Filip? Kom je hier vaak?

Nee, ik ben niet zo'n cafébezoeker, maar ik heb deze plek ontdekt via mijn zoon, die hier tijdens zijn studies vaak kwam. Zoals je kan zien, trekt het café heel veel studenten aan, die hier alleen of in groep komen studeren. Vaak buitenlandse studenten ook.

En dat jonge publiek ken je goed, niet?

Zeer goed, omdat we met de verzekeringsproducten van Expat & Co temidden de millennials en Gen Z's staan. Studenten op uitwisseling, au pairs, jongeren op wereldreis ... wij zorgen ervoor dat zij - en hun vaak nog veel bezorgdere ouders - op beide oren kunnen slapen.

Zeggen niet alle verzekeringsmaatschappijen dat, bij wijze van verkoopspraatje?

Haha, klopt. Sorry voor het cliché. Maar achter dat riedeltje zit bij Expat & Co een heel speciaal verhaal.

Ok, benieuwd!

Onze Studentenverzekeringen werden speciaal ontworpen voor studenten, stagiairs, professoren en medewerkers van onderwijsinstellingen. Zij zijn niet alleen 'EACEA compliant', waarmee ze voldoen aan de uiterst strenge richtlijnen van het EACEA Erasmus-programma, maar zijn tegelijk de flexibelste van de markt!

Wat bedoel je precies met 'flexibel'?

Bepaalde landen - zoals Oostenrijk, Zwitserland, Duitsland en Amerika - stellen extra of bijzondere eisen aan verzekeringen. Aan de polis moeten dan speciale clausules worden toegevoegd, bijvoorbeeld om de verzekering aan te passen aan de lokale ziekteverzekering. Daar komt bij dat overheidswetten en -regels regelmatig evolueren. Onze Studieverzekering maakt het mogelijk deze veranderingen vlotjes te integreren. Wat ze uniek maakt in de markt.

En populair bij universiteiten, als ik goed begrepen heb?

Ja, uniefs zien ons graag komen. Sommige instellingen sluiten een collectief contract af voor hun studenten, anderen laten het over aan de studenten zelf, die hun Expat & Co-verzekering dan moeiteloos online kunnen afsluiten via een tool die wij voor de universiteiten hebben ontwikkeld, en die op hun site staat. De uniefs onderhandelen de voor-

waarden van de verzekering, de studenten sluiten ze af en doen de betaling.

Plots worden we afgeleid door een groepje studenten dat zich aan de grote tafel naast ons komt nestelen. Ze halen hun boeken en laptops boven, duiken in hun leerstof en nippen sporadisch aan hun chai latte of kombucha.

Vreemd toch hoe jongeren elkaar nodig hebben om te kunnen studeren, niet?

Ja, en ik heb de stellige indruk dat die nood aan sociaal contact sinds COVID-19 nog sterker geworden is. Veel jongeren kampen vandaag met gevoelens van isolement, eenzaamheid, niet begrepen worden ... En als je dan ook nog eens op Erasmus of als au-pair naar het buitenland gaat en voor de allereerste keer op eigen benen moet staan zonder het vangnet van vrienden en familie om je heen, dan raak je als jongere psychologisch soms een beetje het noorden kwijt.

Kan je daar als aanbieder van verzekeringen een rol in spelen?

Toch wel, ja. Mentaal welzijn is in de expatwereld terecht een belangrijk aandachtspunt geworden. Ook als verzekeraar kunnen wij iets betekenen. Zo stelt Expat & Co een gratis app ter beschikking. Daarmee kunnen onze studenten ons 24 op 24 contacteren voor gratis, vertrouwelijke en persoonlijke ondersteuning op het vlak van mentale gezondheid en welzijn. In hun eigen taal bovendien, want de dienstverlening is beschikbaar in meer dan 150 talen.

Meer info over de Studieverzekeringen van Expat & Co op www.expatinsurance.eu

8 relevante vragen bij de aankoop van BUITENLANDS VASTGOED

TEKST EVELYNE VAN DER ELST EN WIM VERMEULEN (CAZIMIR ADVOCATEN)

Bij de start van uw buitenlands avontuur hoort vaak de aankoop van een woning in het buitenland. Voor de ene begint dit avontuur met de aankoop van een vakantiewoning die later misschien overgaat in een permanente thuis, de andere beoogt een buitenlandse woning aan te kopen met het oog op een emigratie. Wat ook de intentie is van uw verblijf in het buitenland, het is steeds belangrijk te weten dat de aankoop van een woning in het buitenland vaak een complexe materie is waarbij u zich voorafgaand aan de aankoop bewust moet zijn van enkele aandachtspunten die wij hierbij toelichten aan de hand van acht veelgestelde vragen.

1. BELGISCHE GEZINSWONING BEHOUDEN OF VERKOPEN?

Sommigen wensen de woning te behouden teneinde een zogenaamde pied-à-terre in België te behouden, met mogelijk kortetermijnverhuur gedurende uw afwezigheid.

Indien u het Belgische pand verhuurt, zal u jaarlijks in België een BNI-aangifte moeten indienen (belastingaangifte voor niet-inwoners), ook na uw verhuis. Het doel van deze aangifte is om uw inkomsten van Belgische bron te melden. Het algemeen principe is dat inkomsten die voortkomen uit een onroerend goed, belast worden in de zogenaamde liggingsstaat van het goed. Hierbij is de plaats waar de gebruiker van het onroerend goed gevestigd is, bijvoorbeeld de huurder, of de plaats waar het inkomen wordt betaald, irrelevant. De heffingsbevoegdheid wordt toegekend aan de staat waar de woning gelegen is. Indien er een dubbelbelastingverdrag werd afgesloten tussen België en uw nieuwe woonland, dan moet uw nieuwe woonland in principe vrijstelling verlenen voor het inkomen uit het Belgisch onroerend

goed, mogelijks evenwel slechts middels een creditsysteem. Het creditsysteem impliceert dat de inkomsten alsnog belast zullen worden in uw nieuwe woonland, evenwel te verminderen met de in België verschuldigde belasting op diezelfde inkomsten.

Indien u de woning niet zal verhuren, maar ook zelf niet meer in België verblijft, moet u oog hebben voor de eventuele leegstandsbelasting. Leegstaande woningen worden opgenomen in een inventaris. Het is mogelijk dat de gemeente waar het pand gelegen is een leegstandsheffing heeft.

In vele gevallen wordt evenwel beslist om de woning te verkopen. Bij de verkoop van een Belgisch onroerend goed gelden dezelfde principes als deze voor huurinkomsten. De meerwaarde die genoten wordt bij deze verkoop wordt in principe belast in het land waar de woning gelegen is. Bij de verkoop van de Belgische gezinswoning kan overeenkomstig de Belgische personenbelasting genoten worden van de vrijstelling van meerwaardebelasting. Rekening houdend met deze vrijstelling in België, is het evenwel relevant te weten u niet enkel oog moet hebben voor de fiscaliteit van de liggingsstaat van het goed. Zo leidt de werking van het dubbelbelastingverdrag dat werd afgesloten tussen Spanje en België er bijvoorbeeld toe dat meerwaarden gerealiseerd uit de verkoop van Belgisch vastgoed, na een verhuis naar Spanje, door de werking van de credit vrijstelling belast worden in Spanje. Het toepasselijke tarief varieert van 19% tot 26%. Wanneer u verwacht om deze meerwaarde belastingvrij te innen in België, vormt deze afrekening in Spanje alvast een onaangename verrassing. Een gelijkaardige regeling is ook voorzien in het dubbelbelastingverdrag met de Verenigde Staten. Dienaangaande is het

cruciaal om tijdig te evalueren of u de woning wenst te verkopen en vervolgens deze verkoop op het juiste moment te bewerkstelligen, i.e. dikwijls voor de verhuis.

2. BESTAANDE WONING OF NIEUWBOUW?

Eén van de eerste overwegingen die u moet maken is of u een nieuwbouw, dan wel een bestaande woning verkiest. Bij de zoektocht naar de ideale woning is het aangewezen om u te laten begeleiden door de nodige specialisten ter plaatse.

Verkiest u een woning met veel authentieke elementen en charme, dan is de kans groot dat u opteert voor een bestaand gebouw. In dergelijke gevallen is het aanbevolen om zich te laten begeleiden door een erkende makelaar. De aanwezigheid van een eigen expert bij het bezoeken van de woning is aanbevolen om (verborgen) gebreken te identificeren. Naast de klassieke vastgoedmakelaar, zijn er tevens vastgoedjagers die op zoek gaan naar een specifiek pand dat met uw uitdrukkelijke wensen overeenstemt. In dat laatste geval zal u veelal de commissie moeten betalen.

Gaat uw voorkeur uit naar een nieuwbouw, dan impliceert dit dat u zal samenwerken met een lokale bouwheer of projectontwikkelaar. In de laatste maanden hebben we allen gehoord over de doemscenario's waarbij Belgen geïnvesteerd hadden in een onbestaand investeringspand in Duitsland of vakantiewoning in Kaapverdië. Een goede achtergrondcheck van de bouwheer of de projectontwikkelaar is dan ook cruciaal. Het is steeds aanbevolen om een persoonlijke kennismaking te bewerkstelligen waarbij u voldoende vragen stelt over het vastgoedkantoor of de ontwikkelaars. Vraag zeker om reeds gerealiseerde projecten te bekijken, als-

ook enkele referenties die u persoonlijk kan contacteren. Het is ook interessant om na te gaan wie de oprichters van het bedrijf zijn en de gepubliceerde jaarrekeningen te bekijken. Waar mogelijk vermijdt u ook best om een zeer omvangrijke aanbetaling te doen. Betalingen in schijven naargelang de werkzaamheden vorderen, geven u de mogelijkheid om de progressie op de voet te volgen. Wees er u van bewust dat de buitenlandse notaris niet noodzakelijk dezelfde taken en verantwoordelijkheden heeft als de Belgische notaris. Zeer vaak zullen zij enkel de verkoopakte verlijden, maar er gebeurt geen onderzoek naar de historie van de woning, de aanwezigheid van de nodige vergunningen, lopende leningen en eraan verbonden zekerheden, etc. Dit zijn zaken die een goede makelaar en/of gespecialiseerde advocaat voor u zal verifiëren. In vele landen, waaronder Spanje en Italië, is het dan ook de gewoonte om u te laten bijstaan door een gespecialiseerde advocaat.

Deze kan de due diligence-check voor u uitvoeren en is zich bewust van de specifieke valkuilen. In Angelsaksische landen zoals het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten is het concept van de notaris als openbaar ambtenaar niet bekend en is de aankoopovereenkomst veelal een onderhandse akte die door partijen en hun advocaten wordt opge maakt.

3. WEL OF GEEN HYPOTHEEK?

Er zijn meerdere redenen waarom het in uw situatie aangewezen kan zijn om de aankoop van een woning in het buitenland te financieren, zelfs indien u voldoende financiële middelen heeft om dit integraal te betalen. Indien u voor een langere periode emigreert, is het aangewezen om een buitenlandse bank te consulteren die desgevallend een hypotheek kan vestigen op de nieuwe woonst. Aangezien de buitenlandse bank uw financiële situatie minder goed kan beoordelen, is de kans wel groot dat het moeilijker zal zijn om

interessante voorwaarden te bekomen. Het is goed om te weten dat u voor deze financiering ook terecht kan bij een Belgische bank op voorwaarde dat u in België over vermogen beschikt dat in pand gegeven kan worden om de lening te waarborgen. Een Belgische bank zal in principe geen hypotheek vestigen op een buitenlands onroerend goed. Als u permanent naar het buitenland verhuist, bestaat de kans dat ook de Belgische bank minder happig is om de lening toe te kennen.

Wij wijzen er ook op dat het type krediet dat wordt aangegaan een impact kan hebben op de belasting van uw buitenlandse woonst. Dit is zeker het geval in landen als Zwitserland, Nederland, Spanje en Frankrijk die allen een vermogensbelasting heffen waarbij vastgoed in rekening gebracht wordt. Indien u permanent verhuist naar het buitenland wordt evenwel een (al dan niet beperkte) vrijstelling voorzien voor de eigen gezinswoning. Volledigheidshalve geven we toch mee

dat het in sommige landen voordeliger kan zijn om een bulletkrediet af te sluiten dan een standaardkrediet met jaarlijkse aflossingen. Dit omwille van het feit dat een bullet krediet in sommige landen, zoals Spanje, de mogelijkheid biedt om jaarlijks het volledige bedrag van het uitstaand kapitaal en de nog verschuldigde interesten in mindering te brengen van de belastbare basis van het pand. Dit is voordeliger dan jaarlijks een afnemend bedrag in mindering te brengen, ingevolge de reeds voltooide afbetalingen. Bij de inschrijving van het hypothecair krediet zal in principe een (beperkt) hypotheekrecht verschuldigd zijn.

4. WAT IS DE PROCEDURE VOOR DE AANKOOP VAN VASTGOED IN HET BUITENLAND?

In heel wat landen is vereist dat u een fiscaal identificatienummer aanvraagt alvorens u vastgoed kan aankopen. Zo is er het alombekende NIE-nummer in Spanje of het NIF-nummer in Portugal. Deze identificatienummers kunnen voor u aangevraagd worden door uw buitenlandse adviseur maar de mogelijkheid bestaat eveneens om de formaliteiten zelf te vervullen via de desbetreffende ambassade in België.

In de meeste landen wordt de aankoop van vastgoed eveneens gekenmerkt door een procedure die bestaat uit twee of meerdere stappen waarbij in eerste instantie een aankoopbelofte of compromis getekend wordt door de betrokken partijen. Op dit ogenblik is vaak een voorschot verschuldigd dat in de meeste landen overeenstemt met 10% van de aankoop prijs. Het proces eindigt met het tekenen van de aankoopakte. In de meeste Europese landen gebeurt dit in aanwezigheid van een notaris. In sommige landen, bijvoorbeeld vele Angelsaksische landen, komt er geen notaris aan te pas, maar is de koopovereenkomst een onderhandse akte die enkel door de betrokken partijen getekend wordt, beëdigd door advocaten. Let er evenwel op dat u in de compromis de nodige clausules opneemt zodat u in een later stadium alsnog uw partner, kinderen of een vennootschap bij de aankoop kan betrekken. Deze mogelijkheid moet uitdrukkelijk voorzien worden in de initiële overeenkomst. Daarnaast is het aangewezen om uw huwelijksstatus en het toepasselijke huwelijksvermogensstelsel correct te laten opnemen, zeker

indien u het pand in uw eigen vermogen wenst aan te kopen.

Op het ogenblik van de aankoop zal overdrachtsbelasting verschuldigd zijn. Veelal is een verlaagd tarief van toepassing voor de aankoop van uw hoofdverblijfplaats. Het is evenzeer belangrijk om te weten dat de aankoop van een nieuw pand in vele landen btw triggert in plaats van registratierechten. Dit is onder andere het geval in Spanje en Italië. Zo zijn in Italië registratierechten verschuldigd bij de aankoop van de woning. De tarieven variëren tussen 2% en 12%. Voor de eerste hoofdverblijfplaats geldt een verlaagd tarief van 2%, 9% voor andere gebouwen en bouwgronden en 15% voor landbouwgronden. Indien de verkoper btw-plichtig is en het pand als nieuwbouw verkocht wordt, is evenwel btw verschuldigd. Het btw-tarief bedraagt 10% maar voor de eerste hoofdverblijfplaats geldt eveneens een verlaagd tarief van 4%. Daarnaast is er dan weer een verhoogd tarief van 22% voor luxe vastgoed.

5. AAN WELKE BELASTINGEN MOET IK DENKEN?

Naast de belasting van huurinkomsten, is in de meeste landen ook een (beperkte) jaarlijkse vastgoedbelasting verschuldigd naar analogie met de in België gekende onroerende voorheffing. Het is aangewezen om al deze heffin-

gen vooraf in kaart te brengen opdat u een duidelijk beeld heeft van het totale jaarlijkse fiscale kostenplaatje van de woning.

Bij wijze van voorbeeld kijken we even naar Frankrijk waar de *taxe foncière sur les propriétés bâties* jaarlijks verschuldigd is op elk gebouwd of ongebouwd onroerend goed op Frans grondgebied, ongeacht of het verhuurd wordt of niet. In principe is deze belasting verschuldigd door de eigenaar van het onroerend goed. Tot voor kort was ook de *taxe d'habitation* verschuldigd door alle vastgoedbezitters maar sinds kort is deze afgeschaft voor woningen die dienen als hoofdverblijfplaats. Heel wat populaire bestemmingen voor Belgen kennen ook een vorm van vermogensbelasting waarbij lokaal vastgoed met een bepaalde waarde jaarlijks belast wordt in handen van de eigenaar. Zo geldt in Nederland de Box3 belasting, in Frankrijk de *Impôt sur la Fortune Immobilière* en in Spanje de *Impuesto Patrimonio* en de solidariteitsbijdrage sinds 2023. Vaak kan de belastingdruk van de vermogensbelasting beperkt worden door het pand aan te kopen samen met meerdere familieleden opdat ieder gezinslid maximaal gebruik kan maken van de belastingvrije sommen of door op correcte wijze financiering aan te gaan die toelaat om de belastbare waarde van het pand te drukken. In de

meeste landen geldt een (beperkte) vrijstelling voor de hoofdverblijfplaats. In Nederland valt de eigen woning niet onder de Box3 heffing, in Spanje is de vrijstelling beperkt tot 300.000 euro.

6. IK HEB EEN BUITENLANDSE WONING DIE IK WIL VERHUREN, WAARMEE MOET IK REKENING HOUDEN?

Indien u in het buitenland gewoond heeft en terug in België bent, of u wenst langere periodes terug naar België te komen en intussen uw buitenlandse woning te verhuren, dan moet u een aantal zaken verifiëren.

Vooreerst moet u nagaan of er voor uw woning en de specifieke locatie ervan geen beperkingen bestaan op de verhuur van het pand en aan welke voorwaarden de woning moet voldoen.

Het is in dit kader ook belangrijk te weten hoe u in het buitenland belast zal worden op de huurinkomsten.

Nagenoeg alle landen heffen inkomstenbelasting op de reële huurbrengsten, te verminderen met bepaalde kosten die eigen zijn aan de woning en het krediet ter financiering van de aankoop. De tarieven verschillen van land tot land. De belasting op basis van een fictief inkomen zoals we in België kennen, komt nauwelijks voor.

Beoogt u op termijn een professionele verhuur die niet louter sporadisch is, dan kan dit ertoe leiden dat het aangewezen is om het pand met een Belgische of buitenlandse vennootschap aan te kopen eerder dan privé. De vennootschap biedt meer mogelijkheden op het vlak van btw-recuperatie, de inbreng van kosten en biedt dikwijls de mogelijkheid om het pand af te schrijven.

Indien u naar België terugkeert en uw buitenlandse woning wilt behouden, is het ook belangrijk om te weten dat u als inwoner van België de verplichting heeft om in België aangifte te doen van het buitenlands onroerend goed, ofwel via uw MyMinfin-portaal, ofwel middels een papieren aangifte. De Belgische administratie zal op basis van deze aangifte een kadastraal inkomen toekennen aan de buitenlandse woning. Concreet zal u het toegekende (niet-geïndexeerde) kadastraal inkomen moeten vermelden in de Belgische aangifte personenbelasting. U zal niet werkelijk belast worden op de buitenlandse

woning, maar het kadastraal inkomen zal toegevoegd worden aan uw jaarlijks belastbaar inkomen om het toepasselijke tarief in de personenbelasting te bepalen, dit is het zogenaamde progressievoorbehoud.

Los van de fiscale aspecten moet u eveneens oog hebben voor de overige verplichtingen die op u rusten als verhuurder. Zo is het in Italië en verschillende andere landen verplicht om de huurovereenkomst van het pand te registreren.

7. WAT ZIJN DE FISCALE GEVOLGEN ALS IK DE BUITENLANDSE WONING WIL VERKOPEN?

Op een bepaald ogenblik wenst u de buitenlandse woning misschien te verkopen in plaats van deze te verhuren. Zoals reeds besproken is de meerwaarde die genoten wordt bij deze verkoop belast in het land waar de woning gelegen is.

In tegenstelling tot België zijn er weinig landen waar geen meerwaardebelasting verschuldigd is. Het is dan ook belangrijk de toepasselijke regels te kennen. De meerwaarde wordt in de meeste landen berekend als het verschil tussen de oorspronkelijke aankoopprijs van het pand en de verkoopprijs ervan. Hierbij mogen bepaalde kosten in rekening gebracht worden zoals kosten en belastingen verbonden aan de oorspronkelijke aankoop en de kosten van verbouwingswerken, etc. Wat verbouwingswerken betreft, is het aangeraden om alle facturen voor deze kosten bij te houden als u deze nadien wenst te gebruiken, evenals de betalingsbewijzen.

In bepaalde landen kan ook een vrijstelling van meerwaardebelasting genoten worden indien het pand verkocht wordt na een specifieke periode. Zo geldt in Frankrijk een vrijstelling van meerwaardebelasting na een houdperiode van dertig jaar, in Italië na vijf jaar. In Spanje zal steeds meerwaardebelasting verschuldigd zijn (tarief 19% - 26%).

8. MOET U DE VOLGENDE GENERATIE BETREKKEN BIJ DE AANKOOP?

In het enthousiasme van de aankoop wordt niet vaak stilgestaan bij de fiscale gevolgen van een overlijden. Toch is het nadenken over de successieplanning van uw woning één van de belangrij-

ste aandachtspunten bij de aankoop ervan.

Indien u op het ogenblik van uw overlijden een inwoner bent van België, dan zal het bevoegde gewest uw wereldwijde nalatenschap belasten, inclusief uw buitenlands vastgoed. Daarnaast zal het pand ook belast worden in het land van ligging. Aangezien België een stevige successiedruk kent, is successieplanning van het pand dus steeds aangewezen, ongeacht de regeling die van toepassing is in het buitenland. Indien u op het ogenblik van overlijden niet langer in België woont, zal het pand nog steeds belast worden door de liggingsstaat wat dan vermoedelijk uw woonland zal zijn. In dit opzicht kan het aangewezen zijn om de woning van bij de start aan te kopen met uw kinderen, al dan niet gesplitst waarbij de ouders het vruchtgebruik verwerven en de kinderen de blote eigendom. Het is namelijk zo dat een gesplitste aankoop in vele landen dezelfde uitwerking heeft als in België, met name dat de blote eigenaars het volledige pand vrij van erfbelasting verkrijgen op het ogenblik van overlijden van de vruchtgebruiker. Dit is bijvoorbeeld het geval in Frankrijk en Italië. In andere landen werkt dit dan weer niet. Het typevoorbeeld is hier Spanje dat de overdracht van het vruchtgebruik bij overlijden van de vruchtgebruiker zal blijven belasten. Of het Verenigd Koninkrijk dat het pand als niet-geschonken beschouwt als één van de partijen zich een genotsrecht voorbehoudt. Een gelijkaardige analyse wordt in de Verenigde Staten gebruikt. In deze gevallen kan het aangewezen zijn om het pand te schenken aan uw kinderen, dan wel rechtstreeks door hen te laten aankopen, of om bijvoorbeeld een beding van aanwas af te sluiten met uw echtgeno(o)t(e). De schenking van een buitenlands onroerend goed wordt in België niet belast. Het is voornamelijk van belang om te kijken naar de toepasselijke tarieven in de liggingsstaat. Daarnaast moet u steeds aandacht hebben voor bijkomende belastingen zoals meerwaardebelasting die bijvoorbeeld in Spanje verschuldigd is bij de schenking van een onroerend goed. Hetzelfde principe geldt ook in het Verenigd Koninkrijk.

Meer info: www.cazimir.be en www.cazimir-international.com

OVER CHOCOLADE EN ZUID-AFRIKA

TEKST ANNELIES RAES EN KOEN VAN DER SCHAEGBE

‘n boer maak ‘n plan. Deze Zuid-Afrikaanse uitdrukking die verwijst naar de vindingrijkheid van de Zuid-Afrikaanse boeren is ook het levensmotto van Marianne Vinck, een expat met een liefde voor chocolade. In Zuid-Afrika lopen de dingen immers zelden zoals verwacht. "Het is nooit te laat is om jezelf opnieuw uit te vinden", dat is wat Marianne wil doorgeven aan haar kinderen.

DURF TE SPRINGEN

Marianne vertrok samen met haar man naar Stellenbosch in Zuid-Afrika. "Ik wou mijn kinderen eerst zien afstuderen, maar mijn echtgenoot vertrok liever vandaag dan morgen." Dus maakten ze hun droom waar en vertrokken vroeger dan gepland. "Soms moet je gewoon springen en durven je geluk te beproeven." Voordat ze zich definitief vestigden, brachten Marianne en haar man twee weken door in Zuid-Afrika. "Meteen had ik het gevoel: hier wil ik wonen."

CHOCOLATIER WORDEN

Marianne werkte 30 jaar als werknemer in België. "Maar mijn job paste niet meer bij mij." Daarom nam ze ontslag en verdiepte ze zich in de Belgische chocoladewereld. "Ik

was nog te jong om met pensioen te gaan. Dus besloot ik chocolatier te worden, zodat ik ook iets van België kon meenemen naar Zuid-Afrika."

Op het eerste gezicht was een opleiding als chocolatier niet echt iets voor Marianne. "Ik heb altijd een administratieve functie gehad en bovendien had ik twee linkerhanden. Voor mijn medecursisten klonk het als een gek plan toen ik vertelde waarom ik de opleiding volgde. Maar ik zette door. En dat is ook wat ik mijn kinderen meegeef: het is nooit te laat om te veranderen. Het magische ingrediënt is wilskracht: waar een wil is, is een weg."

De opleiding was niet het enige vangnet dat ze voor zichzelf creëerde. Voordat ze vertrok, sloot ze zich aan bij de Overzeese Sociale Zekerheid (OSZ). "Ik zie het als het equivalent van de Belgische sociale zekerheid voor personen die werkzaam zijn buiten Europa. Op die manier heb ik nog steeds een link met België, want je weet nooit of je expatavontuur gaat lukken."

BELGIË VERSUS ZUID-AFRIKA

"Achteraf gezien vertrok ik ook omdat ik de mentaliteit in België wat beu was. Ik ergerde me steeds meer aan de klaagcultuur en hoe Belgen worstelen met dagelijkse din-

gen, waarover ze objectief gezien niet te zeuren hebben.” Volgens Marianne is de levenskwaliteit in Zuid-Afrika beter. “Als je aan mensen vraagt hoe het met ze gaat, antwoorden ze altijd met ‘100%, never better, no complaints.’” Naast de mentaliteit, vond Marianne haar job niet meer betekenisvol. “Vroeger plande ik vaak vooruit, voornamelijk door mijn functie in productieplanning. Maar hier besepte ik dat dit me niet echt gelukkig maakte. In Zuid-Afrika leven mensen meer in het moment en vertrouwen erop dat alles uiteindelijk wel goedkomt.” Soms denkt Marianne terug aan de tijd en energie die ze heeft verspild aan dingen die eigenlijk niet zo belangrijk waren. “Ik zeg niet dat ik nu helemaal geen plannen meer maak, maar ik heb wel geleerd om een evenwicht te vinden.”

CHOCOLADE EN CORONA

Eenmaal gesetteld in Zuid-Afrika, bouwde Marianne haar zelfstandige activiteit als chocolatier verder uit. “Hoe vreemd dat misschien ook klinkt, mijn grootste afnemers zijn wijndomeinen. Zij gebruiken mijn chocolade bij ‘wine tastings’.”

In Zuid-Afrika gaan wijn en chocolade hand in hand. De grootste uitdaging is de stroomvoorziening. Voor de chocoladeproductie heb je continue stroom nodig. “Zuid-Afrika heeft een tekort aan elektriciteit. En dat is nu net zo belangrijk bij het maken van chocolade.” Daarom investeerde Marianne in een stroomomvormer en zonnepanelen.

Toen de coronacrisis uitbrak, ging Zuid-Afrika net als de rest van de wereld op slot. “Er waren niet veel zieken omdat de overheid streng optrad. Enkel essentiële winkels mochten de deuren openen en de verkoop van alcohol en tabak werd verboden.” De wijngaarden werden gedwongen om te sluiten. Dat had ook gevolgen voor Marianne. “Geen klanten betekende geen bestellingen en dus legde ik de productie van mijn chocoladeatelier stil.” “We leefden een tijdje in onwetendheid, maar we zijn altijd positief gebleven. Net zoals veel Zuid-Afrikanen zochten en vonden we creatieve oplossingen voor de uitdagingen waarmee we geconfronteerd werden. Hier in Zuid-Afrika zeggen we: ‘n boer maak ‘n plan’ of: neem je leven in eigen handen.”

Marianne en haar echtgenoot namen ook de tijd om te genieten. Ze gingen de natuur in en werkten vaak in de tuin. “Na het harde labeur trakteerden we ons bij elke maaltijd op een glas wijn uit onze wijnkelder. Alcohol kopen was dan wel verboden, maar we hadden een grote wijnkelder. Omdat we niet wisten hoe lang de crisis zou duren, hebben we geprobeerd om er het beste van te maken.”

En zoals het spreekwoord zegt: na regen komt zonneschijn. “Toen het einde van de coronacrisis in zicht was, groeide mijn business enorm. Mensen konden lange tijd niet meer reizen, dus ontdekten ze de verborgen pareltjes in eigen land. Niet enkel de toeristen vonden opnieuw hun weg naar de wijndomeinen, maar ook Zuid-Afrikanen die tijdens de coronaperiode het land niet uit mochten, herontdekten hun eigen land.”

VOOR ALTIJD

“Ik voel me hier meer op mijn plek dan in België. In Zuid-Afrika ben ik me meer bewust van hoe kostbaar het leven is en hoe belangrijk het is om in het moment te leven. Als zelfstandige werk ik nu 6 dagen per week, maar het voelt niet als werken, het is meer een uit de hand gelopen hobby. En met de OSZ kan ik met een gerust hart blijven genieten, zonder vrees voor mijn pensioen of gezondheid.”

Wie er nog mocht aan twijfelen: dit koppel zien we niet snel in België terug.

LAURA RAMMELOO

Bevallen in het buitenland

Moeder worden is een spannende en emotionele ervaring. Een zwangerschap in het buitenland, ver weg van de vertrouwde omgeving, zal dit gevoel nog versterken. Zowel de lichamelijke als psychische gevolgen kunnen zwaarder doorwegen. Je kan niet terugvallen op je moeder, een zus of een vriendin. Medische controles verschillen van land tot land en vaak heeft ook het taalverschil heeft impact. Laura Rammeloo getuigt over haar zwangerschap, de bevalling, de kraamzorg en het opvangvraagstuk nadien.

TEKST KOEN VAN DER SCHAECHTE

POLEN TOT DUITSLAND

Laura woont al meer dan de helft van haar leven in het buitenland. Een eerste keer met haar ouders in Polen vanaf 2003. Ze werd gevormd door deze ervaring, niet in het minst door de Amerikaanse school. "Veertien was ik toen we vertrokken. Geen gemakkelijke leeftijd, maar ik heb me er kunnen ontplooien en daar liggen ook de zaadjes van de dynamische persoon die ik vandaag ben." Haar studies deed ze in Spanje en in België ontmoette ze haar man. Toen hij een werkopdracht in Duitsland kreeg, zei ze uiteraard geen neen. Sindsdien bepaalt zijn loopbaan hun bestemming. Laura voelt zich thuis in het buitenland. Al zette haar eerste zwangerschap haar toch aan het denken: "Ik miste het in België vanzelfsprekende netwerk en worstelde op het meest kwetsbare moment van mijn leven met de taal."

AANSTAANDE MOEDER

Alles had Laura al meegemaakt in het buitenland, behalve een baby krijgen. Ze heeft er intussen twee, met een wisselende aanloop. "Ik verwachtte niet dat de impact zo groot zou zijn. Mijn eerste zwangerschap beleefde ik volledig in Duitsland, waar de gezondheidszorg gelijkaardig is aan de Belgische. Omwille van de goede voorzieningen maakte ik mij nooit zorgen. Ik had toen nog geen idee dat het gemis van familie en vrienden ook na de eerste weken zou blijven. Je kan niet zomaar iemand vragen om langs te komen. En dan is Duitsland nog niet eens zo ver. Dat was tijdens mijn tweede zwangerschap in Engeland en zeker ten tijde van de covidrestricties wel even anders. Daar zaten we vast op een eiland. Het was één van de doorslaggevende redenen waarom we ons verblijf er toen vervroegd afbraken. Zonder ondersteuning van een netwerk liggen een postnatale depressie en allerlei andere gevaren op de loer. En een gezonde, stabiele moeder is de basis voor een gezond, gelukkig kind, en bij uitbreiding voor een gelukkig en stabiel gezin."

MOEDERTAAL

"Met mijn behoorlijke kennis van het Duits kon ik de voornaamste vragen stellen, maar het jargon is zo anders dat ik vaak om herhalingen vroeg. Ik ervoer de taal als een barrière. Ik vroeg ook ontzettend veel foldertjes om alles te herlezen. En echt aangeven hoe ik me voelde? Dat lukte me moeilijk. Zeker tijdens de bevalling zelf, waarin ik, zoals elke vrouw, in zo'n andere 'staat van zijn' was, dat ik amper op Duitse woorden kwam. Toen miste ik mijn moedertaal het meest. Mijn twee bevallingen waren ook niet standaard. Ze begonnen goed, maar het werden twee spoedkeizersneden. De adrenaline joeg door mijn lijf en ik registreerde maar half wat men zei. Het was mijn man die de informatie zo goed mogelijk probeerde over te brengen. De medische zorg was prima, maar door taal en cultuur is het soms moeilijk om kwetsbare vragen te stellen. Je gaat er dan van uit dat het er wel bij hoort, maar je mentaal welzijn wordt veel minder of niet opgevolgd."

ALARMBELLEN

“Toen het beroep van mijn man ons ook naar Engeland bracht, een dorpje in East Yorkshire, zo’n twee uur rijden van de Schotse grens, werd ik voor een tweede keer zwanger. We woonden er landelijk en ver weg van de gezondheidszorg die in Londen gangbaar is. Het was er niet gebruikelijk om een gynaecoloog te zien, wel kon ik langs bij een vroedvrouw. Zij bepaalt wanneer je doorverwezen wordt. Toen ik vier maanden zwanger was en met een voedselvergiftiging in het ziekenhuis opgenomen werd, gingen alle alarmbellen af. Het duurde zes uur vooraleer iemand kwam kijken. Dit gaf ons allerminst vertrouwen en met ons zoontje halftijds in de opvang daagde het ons dat het heel zwaar zou worden. Wij wilden terug naar het vasteland. Ik voelde mij echt niet veilig in dat systeem. Bovendien was de Brexit net voltrokken, was er veel onzekerheid en vroeg alles veel meer tijd. Ook mijn job als freelance tolk werd complexer. Het was al moeilijk genoeg om er als EU-burger te functioneren, bevallen wou ik er niet.”

DUITS ZIEKENFONDS

“Als werkende moeder met een tweede kind op komst wil je je veilig voelen. Ik was zeven maanden zwanger toen wij terug naar Duitsland verhuisden. We wilden vooral van het eiland af en de rest hielden we open. Eerder toevallig kwamen we in dezelfde regio uit als voorheen. Het was een verademing. Opnieuw goed georganiseerd en vol vertrouwen ging ik de laatste twee maanden van mijn zwangerschap in. In de eerste weken na de bevalling komt een vroedvrouw aan het huis, die het gewicht en het algemeen welzijn van het kindje opvolgt. Alle verdere check-ups en inentingen gebeuren door de kinderarts. In Duitsland heb je ook geen remgeld. Of je nu naar de kinderarts, tandarts of naar het ziekenhuis gaat, je betaalt niets en alles wordt secuur opgevolgd door het ziekenfonds.”

THUISBLIJFROL

Cultuurverschillen zijn er niet enkel in het dagelijks leven, maar zeker ook in de benadering van jonge gezinnen. “In Duitsland krijg je twaalf weken moederschapsverlof betaald door de werkgever. Vervolgens betaalt de staat een jaar lang 65% van je loon. Je kan dit ook over drie jaar spreiden. En zo lang moet jouw werkgever je ook een evenwaardige job garanderen. Op die manier wordt hier een maatschappelijk gedragen thuisblijfrol gecreëerd. De focus ligt op zoveel mogelijk tijd met het kind spenderen en pas opnieuw gaan werken als je er klaar voor bent. Veel moeders komen ook samen voor tal van activiteiten, van kruipgroepjes tot babygymnastiek. Ik ben erg blij dat ik die tijd heb gekregen.”

DOULA

Laura's ervaringen hebben haar aan het denken gezet, want zwanger zijn en bevallen in het buitenland is voor veel aanstaande moeders ingrijpend. Ze gelooft dan ook heel erg in de ondersteuning door een doula voor de niet-medische bijstand. Een doula zorgt voor de moeder (“mothering the mother”), wiens leven en lichaam op haar kop staat. Ze vangt deels het gemis van een sociaal netwerk op en de rol beperkt zich niet tot het mentale en praktische, want ook de belangen en wensen van de familie in het ziekenhuis worden verdedigd. Zij zijn bekend met de medische terminologie en vormen een spreekbuis in het geval van taalbarrières. Ik ondervond zelf hoe cruciaal de taal is voor het tijdig ontvangen van de juiste hulp. De baby was gezond en wel en mijn lichaam herstelde, maar mentaal voelde ik mij geïsoleerd en ontbrak de opvolging en de mogelijkheid om er laagdrempelig een gesprek over te voeren. Zelf hulp zoeken is dan, zeker in een ander land, een hele grote stap”, besluit Laura.

Nieuw in België: Goedkopere notaristarieven

Je woont in het buitenland en wenst je woning in België te verkopen, of je wenst er opnieuw eentje aan te kopen? Notarissen dragen in België hoe langer hoe meer verantwoordelijkheid bij het uitoefenen van hun beroep. Daarenboven maakt de notaris heel wat akten op waarvoor er moet betaald worden. Maar hier is er goed nieuws, want deze kosten zijn sinds kort in België naar beneden gegaan. Wat betekent dit alles in de praktijk?

TEKST SOLANGE TASTENOYE

INFORMATIEPLICHT

Deze “informatieplicht” van de notaris is niet te onderschatten. Het gebeurt meer dan eens dat de notaris zich niet aan deze plicht heeft gehouden en er door de rechter voor veroordeeld wordt. Dit betekent dus dat indien u bij de (ver)koop van een pand beroep doet op een notaris, deze ertoe gehouden is om u bijstand en informatie te geven. Hij moet dit op een spontane manier doen en hij moet u wijzen op alle mogelijke juridische risico's die de (ver)koop met zich meebrengt.

NOODZAKELIJKE ATTESTEN

Bij de verkoop van een pand, woning, of enig ander gebouw, komt tegenwoordig heel wat bij kijken. De notaris doet hiertoe ook allerhande onderzoekswerk; zo bijvoorbeeld of er geen hypotheek rust op het pand, hij vraagt een bodemattest aan, er moet een EPC attest opgesteld worden (eveneens verplicht bij verkoop of verhuur van een woning). En nieuw sinds kort in Vlaanderen, het Asbestattest.

Vele van deze attesten zijn verplicht, maar het is ook noodzakelijk dat de kandidaat-koper op de hoogte wordt gebracht omtrent de toestand van het te koop gestelde gebouw. Hij moet alle informatie krijgen opdat hij kan beslissen of hij het pand in kwestie gaat kopen of niet. Financieel betekent het ook dat voor al deze attesten betaald moet worden en deze kosten lopen natuurlijk al snel op.

Opgepast: het aanvragen van deze attesten kan wel verschillend zijn in Vlaanderen, Brussel en Wallonië.

NIEUWE NOTARISTARIEVEN

Op 1 januari 2023 trad een nieuwe wet in werking en een Koninklijk Besluit zorgt er voor dat er een verlaging van de erelonen van de notarissen komt. Dit betekent dat een huis kopen goedkoper zal worden, maar ook voor andere akten zakken de prijzen.

Kopers die een woning kopen met een waarde tussen de € 100.000 en € 350.000, zullen gemiddeld een vermindering van € 1.000 krijgen. Voorwaarde is echter wel dat de aangekochte woning de enige is die de koper heeft en bovendien moet hij er zelf gaan in wonen.

De verminderde prijzen zijn alleen van toepassing indien de koper een particulier is en gelden dus niet voor vennootschappen. Ze zijn zowel van toepassing op de openbare verkopen als op verkopen uit de hand.

WAT MET ANDERE AKTEN?

Naast een aankoopakte zijn er natuurlijk nog tal van andere akten die een notaris opmaakt. We denken hier bijvoorbeeld aan de zorgvolmachten die de laatste tijd steeds populairder worden, maar ook aan akten van erfopvolging, het aanvaarden van een erfenis onder voorrecht van boedelbeschrijving, etc. Ook voor deze akten is er een verminderd tarief. Deze akten zullen voortaan tot stand kunnen gebracht worden aan de prijs van € 195 en dit sinds 1 januari 2023.

Wat betreft de akten inzake echtscheiding of scheiding van tafel en bed, zullen de erelonen van de notaris berekend worden volgens het vermogen dat moet verdeeld worden. Ook de erfrechtvereenkomsten die er sinds de nieuwe wet inzake Erfrecht mogelijk zijn en die tussen ouders en hun erfgenamen in rechte lijn kunnen afgesloten worden, zullen de erelonen eveneens berekend worden volgens het vermogen dat moet verdeeld worden.

VOORTAAN OOK MEER NOTARISSEN IN BELGIË?

Het is de bedoeling dat het notariaat in België in een nieuw kleedje wordt gestoken. Steeds meer en meer weerklinkt het dat notariskantoren heel veel werk hebben en de vraag naar informatie en het opstellen van akten, steeds groter wordt. Jaarlijks worden in ons land een bepaald aantal notarissen benoemd, maar het is nu de bedoeling om er meer te gaan benoemen (minstens 120 i.p.v. 90 voorheen). Ook het notarisexamen wordt aangepast en zij die ervoor slagen kunnen een “toegevoegd notaris” worden. Dit is dus wel degelijk een notaris, maar deze zal in een notariskantoor aan de slag kunnen gaan als gewoon loontrekkende. Verder heeft deze “toegevoegde notaris” dezelfde capaciteiten en bevoegdheden als een andere notaris. Alleen zal deze “toegevoegde notaris” werken als een gewone werknemer.

OPMERKING:

Woon je in het buitenland, dan is het perfect mogelijk om een notaris ter plaatse te consulteren. Belgen die buiten de Europese Unie wonen, kunnen contact opnemen met een Belgische consulaire post. Maar in de geval moet je wel ingeschreven zijn in het consulaire bevolkingsregister van dat consulaat.

Elke dag pasta onder
de Italiaanse zon?

#emigrerenkanjeleren

Wonen, werken, ondernemen en
studeren in het buitenland

www.viw.be

Interculturele leercurve

TEKST KOEN VAN DER SCHAEGHE

Werken in het buitenland is voor velen een droom. Een springplank is daarbij welkom. Al bijna veertig jaar lang biedt het Prins Albertfonds daarom buitenlandse projecten aan voor jonge professionals. Laureaat Matthias Van Breusegem was één van hen en proefde via het fonds van een eerste professionele buitenlandse werkervaring. En wat blijkt? Het betekent een enorme troef en de buitenlandse microbe zal hem nog even vasthouden. Via een eerste stop in Moskou en een tweede in Dubai werkt hij momenteel in Zürich.

CONTEXT

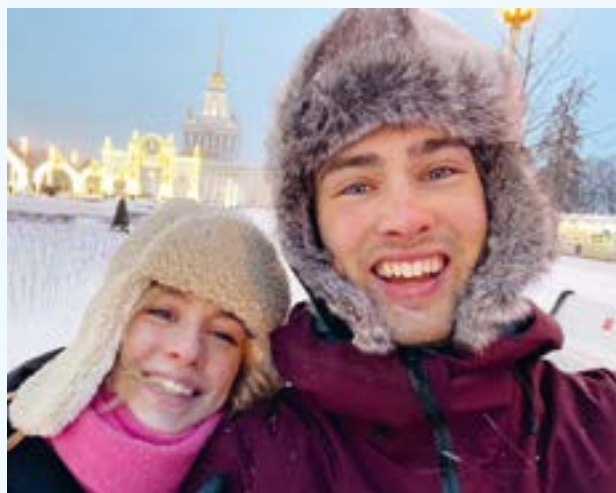
Na een bachelor marketing, een master bedrijfskunde en een eerste werkervaring klopte Matthias aan bij het Prins Albertfonds. Wat volgde was een stroomversnelling en een rollercoaster. “Het heeft heel veel in gang gezet. Dat jaar heeft me gevormd en nieuwe mogelijkheden geboden. Ik ben professioneel en persoonlijk sneller gegroeid dan ik binnen een Belgische context had mogelijk geacht. Er was zeker geen absolute nood om naar het buitenland te verhuizen, maar mijn blik was altijd wel internationaal georiënteerd met onder meer een Erasmus in Lyon. Aan mijn vader zei ik ooit dat ik voor mijn 40ste een paar jaar in het buitenland zou willen werken. Nu, enkele jaren later, heb ik nog geen concreet plan wanneer ik terugkeer naar België.”

DOORTASTEND

“Eind november 2021 vertrokken mijn vriendin en ik naar Moskou waar ik voor de Russische divisie van La Lorraine Bakery Group zou werken. Mijn taak was een marktanalyse van de Russische zoete bakkerijmarkt. Van het conflict met Oekraïne was nog geen sprake. Wij hadden er een mooie tijd en het klikte met het 100% Russische kantoor. Toen op een februariavond de telefoon kwam dat de oorlog elk moment kon starten, ging het allemaal heel snel. Er werden geen risico's genomen. Waar wat later het luchtruim gesloten werd, vlogen wij nog met de laatste Aeroflot-vluchten naar Brussel. De doortastendheid van La Lorraine maakte toen echt indruk. En na een korte tussentijd in België vertrokken we naar de Verenigde Arabische Emiraten, waar ik een gelijkaardige missie had maar dan over de snelgroeiende markt in het Midden-Oosten. Ik was op dat moment behoorlijk rationeel en dacht er weinig over na, maar erop terugblikkend was het echt een rollercoaster. Op één jaar tijd woonden we op tien verschillende appartementen.”

MINDSET

“Dat jaar was voor mij één grote leercurve. Je leert dagelijks omgaan met cultuurverschillen. Een internationaal bedrijf is geen homogeen geheel maar met een constructieve mindset krijg je veel gedaan. Wat er ook op je pad komt, er is altijd wel een oplossing of een uitweg te vinden. Ik denk niet te vaak ‘wat als’, maar wij durven allebei te springen en ergens voor te gaan. Als je jezelf voor een

beslissing te veel vragen stelt, kan dat je ook tegenhouden. Moskou en Dubai waren boeiende en verschillende ervaringen, Rusland was sterk bureaucratisch, Dubai was zeer ondernemend. Het is net van die verschillen in bedrijfscultuur dat je veel opsteekt. Het is ook niet zo dat je je hele leven op het spel zet, je kan altijd terug.”

AANVOELEN

“Ik neem mijn ervaring zeker mee in mijn huidige job voor Lotus Bakeries in Zürich, waar ik in een heel internationaal team werk. Het is enorm spannend en boeiend om ook hier met collega's uit verschillende werelddelen en culturen te werken. Ieder heeft een uniek profiel, een andere afkomst en diverse gebruiken. Het is een omgeving die ik in België nog niet gevonden had. Je moet elkaar aanvoelen en aan de juiste draadjes trekken om samen te werken. Aan een Zwitser vraag je iets op een andere manier dan aan een Italiaanse collega. Hou je je enkel aan je eigen manier van werken, dan bots je op muren. Je zoekt een balans, want niemand vraagt jou je eigen waarden en normen te verloochenen. Momenteel sluit ik geen buitenlandse avonturen meer uit, we zien wel waar het leven ons brengt. Ik ben alvast een ambassadeur van het Prins Albertfonds en raad het alle jongeren aan”, besluit Matthias.

Meer info:

Het Prins Albertfonds steunt jongeren die gedurende 12 maanden beroepservaring willen opdoen bij een Belgische onderneming in een land buiten Europa. www.princealbertfund.be

VOOR HET EERST NAAR DE STEMBUS IN EU-BUITENLAND

TEKST KRISTIEN LESAGE. ABOGADA (ADVOCATE IN SPANJE), POSTGRADUAAT EUROPESE STUDIES, VIW-VERTEGENWOORDIGSTER.

Wanneer ik dit schrijf zitten we hier in Spanje volop in verkiezingssfeer: parlementsverkiezingen in juli, kort na de gemeenteraadsverkiezingen eind mei. Ook in mei heeft de Europese Unie de datum bekendgemaakt voor de volgende Europese Parlementsverkiezingen: juni 2024. Voor alle Belgen die dan voor het eerst naar de stembus trekken in het buitenland, en in het bijzonder in EU-buitenland, hieronder enkele vuistregels. Woon je in België, ben je Belg en zestien of zeventien op 9 juni 2024, dan is de voorlaatste paragraaf van dit artikel voor jou.

INSCHRIJVING VOORAF

Belgen in het buitenland worden nu al opgeroepen zich in te schrijven voor de verkiezingen die op 9 juni 2024 worden gehouden. Die inschrijving is namelijk niet meteen geldig, vandaar de raad dit ruim vooraf te regelen. Op 9 juni 2024 zullen zowel federale als Europese verkiezingen plaatsvinden. Belgen woonachtig in het buitenland hebben het recht om aan beide verkiezingen deel te nemen, mits de juiste inschrijving vooraf.

BELGEN IN EU-BUITENLAND

Belgen die in het buitenland wonen binnen de Europese Unie, kunnen kiezen op welke lijst ze stemmen voor de Europese parlementsverkiezingen: een lijst van hun woonland, of een Belgische lijst. Een Belg die in Spanje woont bijvoorbeeld, kan dus op een Spaanse lijst stemmen, of op een Belgische lijst. Om op een Belgische lijst te mogen stemmen, moet deze Belg wel uitdrukkelijk een aparte, extra aanvraag indienen bij zijn of haar consulaire beroepspost in Spanje. Dus ruim vooraf inschrijven voor de verkiezingen en daarbij nog een aparte expliciete aanvraag indienen om op een Belgische lijst te stemmen voor de Europese verkiezingen.

BELGEN BUITEN DE EUROPESE UNIE

Belgen die buiten de EU wonen, kunnen voor de Europese verkiezingen enkel en alleen op een Belgische lijst stemmen. In elk geval is hun inschrijving ruim vooraf ook noodzakelijk voor deelname zowel aan de Europese als de federale verkiezingen.

STEMMEN IN EU-BUITENLAND ALS BELG

Om als Belg te mogen stemmen in het land van de Europese Unie waar u verblijft, moet u wel aan bepaalde voorwaarden voldoen. U moet officieel ingeschreven staan in uw woonland en in sommige landen is registratie als kiezer noodzakelijk. Ook deze registratie moet vaak ruim op voorhand geregeld worden.

GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN IN DE UNIE

Eind mei waren hier in Spanje gemeenteraadsverkiezingen. Daaraan mochten Belgen en andere niet-Spaanse inwoners met een nationaliteit van de Europese Unie ook deelnemen. Dit geldt voor alle landen van de Europese Unie: Belgen die officieel in een ander EU-land wonen, mogen stemmen bij de plaatselijke gemeenteraadsverkiezingen. Voorafgaande registratie kan noodzakelijk zijn (opnieuw vaak ruim vooraf) en men mag stemmen onder dezelfde voorwaarden als de mensen met de nationaliteit van dat land. Uitzonderlijk gelden speciale regels qua verblijfsduur.

ZESTIENJARIGE BELGEN STEMMEN EUROPEES

Ben je Belg en zestien of zeventien op 9 juni 2024? Dan mag je voor het eerst naar de Europese stembus! Voor de allereerste keer mogen zestien- en zeventienjarige Belgen stemmen voor de Europese Parlementsverkiezingen. Opnieuw is voorafgaande inschrijving nodig (jawel! ruim op tijd!) en dit is alleen mogelijk voor wie ingeschreven staat in het bevolkingsregister van een Belgische gemeente. België geeft daarmee gehoor aan de oproep van het Europees Parlement om zestien- en zeventienjarigen de kans te geven om Europees te stemmen.

Voor het eerst naar de stembus? Ik val nog eens in herhaling, want dit is de belangrijkste tip: woon je als Belg in het buitenland of wil je Europees stemmen als zestien- of zeventienjarige, schrijf dan ruim vooraf in! En zoals we hier in Spanje zeggen: verkiezingen zijn het feest van de democratie!

www.lesagespanje.com

WEGWIJZER VZW
ONAFHANKELIJKE
REISINFORMATIE

Reisverslagen > Reisbibliotheek
Reiskrant > Reisvragen > Reisinfo

**Plan zelf je reis
ver weg én dichtbij**

met unieke reisinfo op wegwijzer.be